

VLAAMS PARLEMENT

vergadering **C28 – BIN2**

zittingsjaar 2009-2010

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur,
Decreetsevaluatie, Inburgering en Toerisme

van 20 oktober 2009

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de evaluatie van de decretale graden conform artikel 115 van het Gemeentedecreet	3
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over zijn pleidooi voor de oprichting van federaties van gemeenten	11
Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de betaalbaarheid van de pensioenen van het personeel van de lokale besturen	
Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het voorstel van de VVSG om een tweede pensioenpijler uit te bouwen voor het contractueel personeel van de gemeenten	19
Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de organisatie van kinderopvang voor inburgeraars die een inburgeringscursus of Nederlandse taallessen volgen	29

■

Voorzitter: mevrouw Annick De Ridder

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de evaluatie van de decretale graden conform artikel 115 van het Gemeentedecreet

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het Gemeentedecreet van 15 juli 2007 regelt in hoofdstuk 3 van titel 3 de rechtspositie van het gemeentepersoneel. Artikel 115 schrijft voor dat alle personeelsleden van de gemeente op het ambtelijke niveau worden geëvalueerd. Voor de gemeentesecretaris, in voorkomend geval de adjunct-gemeentesecretaris, de financieel beheerder en de ombudsman is er een afwijkende procedure. Deze evaluatie vindt plaats op basis van een voorbereidend rapport dat moet worden opgesteld door externe deskundigen in het personeelsbeleid en een verslag opgesteld door het college van burgemeester en schepenen.

Het Provinciedecreet van 9 december 2005 en het decreet van 19 december 2008 betreffende de organisatie van de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW's) bevatten gelijklopende bepalingen voor de secretaris, financieel beheerder en ombudsman van het OCMW, respectievelijk het provinciebestuur.

Het besluit van de Vlaamse Regering houdende de minimale voorwaarden voor de personeelsformatie, de rechtspositieregeling en het mandaatstelsel van het gemeentepersoneel en het provinciepersoneel en houdende enkele bepalingen betreffende de rechtspositie van de secretaris en de ontvanger van de OCMW's regelt de verdere uitwerking van de personeelsaangelegenheden van vermelde decreten. Artikel 42 van dit besluit schrijft voor dat de evaluatieperiode minimum één jaar en ten hoogste twee jaar bedraagt. Artikel 51 op zijn beurt stelt dat voor de decretale graden de duur van de evaluatieperiodes dezelfde is als deze voor de andere personeelsleden.

Aangezien men het expliciet heeft over een "externe deskundige in personeelsbeleid", doen heel wat besturen daarvoor momenteel via een overheidsopdracht een beroep op een private dienstverlener. Zowel op de private markt als via Jobpunt Vlaanderen, de ondersteuner van de Vlaamse openbare besturen, blijkt aan dit voorbereidende rapport echter een zwaar prijskaartje te hangen. Voor twee evaluaties of om één persoon tweemaal te evalueren blijken tarieven tussen 19.000 en 24.000 euro de gangbare praktijk.

Dat een externe insteek en een goed onderbouwd voorbereidend rapport een goede voorbereiding zijn voor een gedegen evaluatie van de decretale graden, staat buiten kijf. Maar als we daarnaast de concrete kostprijs leggen die deze bepalingen teweegbrengen voor een lokaal bestuur, roept dit vragen op.

Mijnheer de minister, bent u het ermee eens dat dergelijke kostprijzen in wanverhouding staan tot het beoogde doel van het Gemeentedecreet? Op welke wijze moet de bepaling "een externe deskundige inzake personeelsbeleid" concreet worden ingevuld? Moet hiervoor steeds de private markt worden geconsulteerd via een overheidsopdracht of zijn er alternatieven? Wat is de minimuminhoud van het voorbereidende rapport dat deze deskundige moet opstellen? Welke mogelijkheden ziet u om deze bijkomende kost voor de lokale besturen te milderen?

Mijn vraag is misschien een beetje technisch gesteld, maar deze zorg, die leeft bij heel wat gemeenten en steden, moet hier toch worden vermeld.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Ik sluit me aan bij de vraag van de heer De Meyer. Ook veel kleine besturen zijn volop bezig met de implementatie van het Gemeentedecreet en met dit aspect ervan. Voor het personeelsbeleid in die kleine besturen wordt hoe dan ook vaak een

beroep gedaan op een externe dienstverlener, zoals de heer De Meyer het omschrijft. Met betrekking tot zijn vraag wat een “extern deskundige voor personeelsbeleid” is: kan een gemeentebestuur de evaluatie van decretale graden laten uitvoeren door dezelfde externe private dienstverlener als degene die onder de arm wordt genomen voor het ‘gewone’ personeelsbeleid, zoals de reguliere selecties en het opstellen van de rechtspositieregeling, of is dat niet conform de notie ‘extern deskundige’?

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, mevrouw de voorzitter, collega’s, een goede evaluatie is noodzakelijk. Die moet gebeuren voor het gewone gemeentepersoneel, en het lijkt me dan logisch dat dit ook gebeurt voor de topkaders, anders creëer je een wantrouwen tussen de lagere kaders en de top van de administratie. De vraag is: hoe moet je dit doen? Als ik het me goed herinner, was het de vorige jaren de taak van het college van burgemeester en schepenen. Om de twee jaar dienden we de stadsontvanger en de stadssecretaris te evalueren. Wij hebben in onze stad twee zeer goede mensen in dienst. Hun evaluatie was nooit een probleem. *(Opmerkingen)*

Ik was heel tevreden over hen. Zijn zij tevreden over mij? Dat is voor een ander debat. Wij zijn onderhevig aan een zesjaarlijkse evaluatie, collega’s, niet aan een tweejaarlijkse.

Als burgemeester en als bestuur krijgen wij nu brieven van selectiebureaus die hun diensten aanbieden. Mijnheer de minister, het uitgangsprincipe is mooi, maar het prijskaartje is te hoog. Dat kunnen wij ons als lokaal bestuur niet permitteren.

Er is nog een bijkomend probleem. Het gaat maximaal over twee of drie mensen, de secretaris, de adjunct en de financieel beheerder. Het prijskaartje zal op het einde van de rit voor een grote stad zoals Sint-Niklaas en een kleine stad zoals Veurne of een gemeente zoals Kruishoutem grotendeels hetzelfde zijn. En dat is onaanvaardbaar. Ik wil u oproepen om een financieel meer aanvaardbare constructie op te zetten. U weet net zo goed als ik dat de lokale besturen niet de ruimte hebben om 20.000 of 25.000 euro door ramen en deuren te gooien.

De voorzitter: De heer De Loor heeft het woord.

De heer Kurt De Loor: Mijnheer de minister, de vraag van de heer De Meyer gaat over een bekommernis die leeft bij veel gemeentebesturen. Wij stellen vast dat het in de praktijk een zware procedure is. Maar het is ook belangrijk dat de procedure qua termijn aansluit bij de overige personeelsleden, zodat niet het gevoel wordt gecreëerd dat de top minder wordt geëvalueerd dan de gewone personeelsleden.

Hoe kan het hoge kostenplaatje naar beneden worden gehaald? Moet er bij de herziening van de bepalingen of de artikels voor gezorgd worden dat de procedure lichter wordt gemaakt? Of moet er worden afgeweken van de termijn? Ik bedoel daarmee dat het niet om het jaar of om de twee jaar is, maar dat de termijn wordt verlengd. Hoe ziet u dat?

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Ik kan me in grote mate aansluiten bij de bemerkingen en de vragen van de heer de Meyer. Wie wordt als extern deskundige beschouwd? Hoeveel externe firma’s moeten worden gecontacteerd? Ik meen me te herinneren dat daarover rechts-onzekerheid is. Ik heb weet van lopende procedures van een aantal steden en gemeenten bij de Raad van State over de wijze waarop die externe firma’s moeten worden gecontacteerd. De evaluatie van die wettelijke graden is meer dan ooit noodzakelijk, maar het prijskaartje in verhouding tot de andere personeelsleden ligt toch hoog.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Ik sluit me aan bij de bezorgdheid die geuit is. Maar zo stevenen we misschien af op een achtste wijziging van het Gemeentedecreet, dat in juli 2005 is goedgekeurd. Hoeveel grondige besprekingen we aan dat Gemeentedecreet ook gewijd

hebben, uit deze discussie blijkt dat we het niet grondig genoeg besproken hebben in het licht van financiële consequenties voor lokale besturen. (*Opmerkingen*)

Dat kan voortschrijdend inzicht zijn. Maar blijkbaar heeft dit parlement, net als de vorige regering, onvoldoende ingeschat wat de eventuele financiële consequenties van bepaalde bepalingen in dit decreet konden zijn. Dat blijkt opnieuw uit deze vraag en ik denk dat er nog vragen zullen volgen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: De heer de Meyer heeft gelijk dat zijn eerder technische vraag leidt tot wat debat. Tegen mijn gewoonte in, moet ik beginnen met een wedervraag. U zegt –en u wordt daarin bijgetreden door enkele collega's – dat de kosten te hoog zouden zijn en dat er een wanverhouding zou zijn. U vraagt of ik het daarmee eens ben. Uw eerste vraag is niet duidelijk. U hebt het over een kost van 19.000 tot 24.000 euro. Waarop slaat dat? Gaat het over een dubbele evaluatie, jaarlijks en tweejaarlijks? Slaait het op één of meerdere personen?

Dat is belangrijk om het debat goed te voeren. Alle collega's zeggen dat de kosten heel hoog zijn. Ik heb eenheidsprijzen over evaluaties per te evalueren ambtenaar, maar als ik niet weet waar uw bedrag op slaat, namelijk 19.000 tot 24.000 euro voor twee evaluatieperiodes, kan ik moeilijk antwoorden. Gaat het over twee evaluaties? Is het een evaluatie van alle decretale graden: secretaris, adjunct, ontvanger en eventueel de ombudsman?

De heer Jos De Meyer: Mijnheer de minister, voor alle duidelijkheid en als antwoord op de opmerkingen van mijn goede collega en vriend, de burgemeester van Veurne, mijn vraag is niet gesteld voor één stad, maar voor alle gemeenten en steden in Vlaanderen.

Ik geef u een concreet voorbeeld van een stad die me goed bekend is. Voor de evaluatie van de decretale graden, stadssecretaris, adjunct-stadssecretaris en financieel beheerder, was de laagste aanbieding 19.088,96 euro btw inbegrepen. Het gaat over een eenmalige evaluatie. Er waren niet minder dan negen verschillende bedrijven aangeschreven. Als men eveneens de evaluatie van de ombudsvrouw wenste, kwam er een bedrag bij van 4278,56 euro. Indien men een evaluatie wou van de gasambtenaar was dat 4278,56 euro. Ik geef opnieuw de goedkoopste van de acht aangeschreven bedrijven.

Minister Geert Bourgeois: Rekening houdend met wat de heer de Meyer toelicht, zal ik mijn antwoord geven, collega's. Als ik het goed begrijp gaat die 19.000 euro over drie functies, secretaris, adjunct en financieel beheerder, en gaat het over een eenmalige evaluatie. Per persoon komt u toch aan een prijs van ongeveer 6000 euro, als ik het goed heb. Dat is een hoge prijs. Als ik mag rekenen, want dat is voor de N-VA heel gevaarlijk. (*Gelach*)

Ik zal in mijn antwoord verder op de eenheidsprijzen ingaan. Wat het totale prijskaartje betreft, heb ik bij Jobpunt Vlaanderen informatie ingewonnen. Jobpunt Vlaanderen heeft voor de gemeenten die als vennoot zijn aangesloten raamcontracten opgesteld. Hier is uiteraard een brede raadpleging van de markt aan voorafgegaan. Een dergelijke raadpleging zou in principe tot een goede verhouding tussen prijs en kwaliteit moeten leiden.

In 2008 heeft Jobpunt Vlaanderen een nieuwe bevraging gehouden. De evaluatie van de decretale graden bij de lokale besturen maakte hier deel van uit. In dit verband zijn contracten met de Accord Group en met Hudson gesloten. Een evaluatie volgens de vooropgestelde methodologie kost 2675 tot 2950 euro. Dit komt overeen met de geldende prijzen voor de evaluatie van de Vlaamse topambtenaren. Ik moet hieraan toevoegen dat het een modulaire prijs betreft. De prijs kan in functie van de specifieke vragen van het betrokken bestuur worden aangepast. Ik zal hier straks nader op ingaan.

De besturen die zelf de markt raadplegen, hebben er natuurlijk alle belang bij die markt zo ruim mogelijk te bevragen. Als ik de heer De Meyer goed heb begrepen, is dit in verband met deze casus ook gebeurd. De marktverkenning is in elk geval enorm belangrijk.

Tot op heden hebben nog niet veel evaluaties van decretale graden plaatsgevonden. Het is moeilijk hierover cijfers te geven. Ik heb bij een aantal gemeenten telefonisch inlichtingen laten inwinnen. Ik stel vast dat de prijzen op de markt vergelijkbaar zijn.

In Wielsbeke heeft de evaluatie van de proefperiode van de gemeentesecretaris ongeveer 2000 euro gekost. Het gaat hier wel om een mondelinge mededeling. De eindevaluatie zou tussen 4000 euro en 5000 euro hebben gekost. Aangezien het om een 360-gradenevaluatie gaat, weet ik niet precies wat hier allemaal deel van heeft uitgemaakt. Ik zal straks definiëren wat al dan niet wettelijk verplicht is. Het is immers moeilijk appels met peren te vergelijken.

In Evergem is een offerte van 4800 euro binnengelopen. In Meise gaat het om een bedrag tussen 4000 euro en 5000 euro. In dit laatste geval gaat het echter om een dubbele evaluatie, met name de tussentijdse evaluatie en de eindevaluatie.

Uit deze voorbeelden blijkt dat de inhoudelijke omschrijving van de opdracht de kostprijs bepaalt. De inhoud heeft immers een invloed op het aantal mandagen dat de consultant aan het opstellen van het evaluatierapport moet besteden. Het is, afhankelijk van de opdracht, mogelijk tot een lagere kostprijs te komen dan de bedragen die de heer De Meyer heeft aangetoond.

Begin 2009 hebben de gemeente- en provinciebesturen een voorbeeld van een rechtspositieregeling ontvangen. Dit voorbeeld, dat bedoeld is om hen te ondersteunen bij het opstellen van de nieuwe rechtspositieregeling, bevat enkele mogelijke scenario's voor de uitvoering van artikel 51, paragraaf 1, tweede lid, dat regelt hoe externe deskundigen bij de vaststelling van de evaluatiecriteria worden betrokken en hoe externe deskundigen de noodzakelijke informatie voor het voorbereidend rapport verzamelen.

Volgens het eerste scenario bevat het voorbereidend rapport per evaluatiecriterium de relevante informatie die door middel van een interview met de functiehouders over de evaluatiecriteria en de behaalde resultaten wordt ingewonnen. Het voorbereidend rapport bevat tevens de resultaten van een anonieme, gesloten enquête onder de leden van het managementteam en onder de rechtstreekse medewerkers van de functiehouders. De resultaten van beide oefeningen worden in het rapport verwerkt.

Het tweede scenario vertrekt van vragenlijsten over de wijze waarop de betrokkene functioneert. Deze vragenlijsten worden aan de leden van het managementteam, aan de rechtstreekse medewerkers en aan de leden van het college van burgemeester en schepenen voorgelegd. De resultaten van deze bevraging worden tijdens een evaluatiegesprek met de functiehouders besproken. Deze informatie wordt per evaluatiecriterium in een rapport verwerkt.

Beide mogelijke scenario's zijn verenigbaar met de organieke decreten en met artikel 51 van het besluit houdende de rechtspositieregeling van het personeel van de gemeenten en de provincies. In het tweede scenario is de inbreng van de externe deskundigen uitgebreider en arbeidsintensiever. De manier waarop de wettelijke verplichtingen in de opdracht van de externen worden vertaald, is dan ook een belangrijke factor in de bepaling van de kostprijs. Uiteindelijk gaat het erom hoeveel mandagen aan het voorbereidend rapport worden besteed.

Bepaalde besturen vragen, al dan niet op verzoek van de betrokken functiehouders, in de omschrijving van de opdracht om een totaalbegeleiding. Dit kan onder meer gaan om de vaststelling van de doelstellingen. In principe bepalen we die zelf. De opdrachtgever kan de externe deskundigen vragen de doelstellingen te formuleren. Hij kan tevens vragen de evaluatiecriteria te bepalen, voor een persoonlijke begeleiding te zorgen en instrumenten voor de opvolging van de doelstellingen aan te reiken. We moeten op een correcte wijze vergelijken wat precies wordt gegund of aanbesteed. Ook de door de gemeenteraad vastgestelde evaluatiecriteria kunnen gedetailleerd of talrijk zijn.

Ik wil tevens benadrukken dat de samenwerking tussen gemeenten en OCMW's een belangrijk aandachtspunt van mijn beleid vormt. Ik wil er de aandacht op vestigen dat de gemeenten

voor de inschakeling van externe deskundigen voor de evaluatie van topambtenaren perfect met de OCMW's kunnen samenwerken. Dit werkt uiteraard kostenbesparend.

Tot slot wil ik er nog op wijzen dat de regeling inzake de evaluatie van de lokale en de provinciale topambtenaren parallel loopt met wat in verband met de evaluatie van de topambtenaren van de Vlaamse overheid is geregeld.

Mijnheer Bothuyne, ik weet niet zeker of ik uw vraag goed heb begrepen. U hebt het gehad over de verenigbaarheid van functies voor mensen die betrokken zijn bij de selectie en bij de evaluatie van topambtenaren.

De heer Robrecht Bothuyne: Een gemeentebestuur kan een bureau aanstellen om te helpen bij de selecties of bij het opstellen van de rechtspositieregeling. Datzelfde bureau kan ook tot extern deskundige inzake het personeelsbeleid worden aangesteld. Aangezien het bureau bij het opstellen van personeelsbeleid een uitvoerende functie heeft gehad, is het eigenlijk niet meer extern.

Minister Geert Bourgeois: Een selectiebureau dat bij de werving van een bepaald personeelslid betrokken is geweest, kan het betrokken personeelslid in feite niet evalueren. Ik heb dit persoonlijk meegemaakt in verband met de Vlaamse ambtenaren. Het betrokken bureau moet zich terugtrekken wanneer het door dat bureau geselecteerd personeelslid wordt geëvalueerd. Dit ligt niet decretaal vast. Het lijkt me een algemene regel van goed bestuur. Wie de werving heeft gedaan, kan niet tot de evaluatie overgaan.

De vraag van de heer Bothuyne overvalt me enigszins. Ik stel voor dat we daar later nog eens dieper op ingaan. Op het eerste gezicht kan ik alvast zeggen dat dit heel moeilijk ligt.

De heer Jan Durnez: Ik heb nog een aanvullende vraag. De minister heeft daarnet naar Accord Group verwezen. Dit is een zeer groot bedrijf. De persoon die de selectie heeft verzorgd, kan iemand helemaal anders zijn dan de persoon die de evaluatie moet uitvoeren. Het is slechts een overweging. Ik heb hier geen standpunt over.

Minister Geert Bourgeois: Ik zal het eens nader onderzoeken. Misschien kan dit in het kader van een schriftelijke vraag nog eens aan bod komen. De administratie zou het dan grondig kunnen onderzoeken. Indien er een Chinese Muur tussen beide personen staat en de evaluator absoluut niet bij de selectie is betrokken, is er misschien een mogelijkheid.

In principe geldt echter een andere regel. De bureaus hebben een eigen deontologie. Bij de vrije beroepen, zoals de advocatuur, geldt de regel dat iemand die in een bepaalde hoedanigheid optreedt, niet in een andere hoedanigheid zal optreden. Ik wil dit echter niet veralgemenen. Ik wil dit nog eens nader onderzoeken.

In gemeenten waar het om de selectie van de decretale graden gaat, lijkt het me toch moeilijk. Het bureau zou dan immers eerst zeggen dat iemand de beste persoon is en moet worden aangeworven en vervolgens die persoon evalueren.

Over de concrete invulling van de externe deskundigen heb ik in de memorie van toelichting niets teruggevonden. Hetzelfde geldt voor de bespreking van het decreet. Indien ik me niet vergis, heeft het Vlaams Parlement dit zeer snel moeten doen. Daar zijn toen geen vragen over gesteld. Het enige wat ik terugvind, is een opmerking in het verslag aan de Vlaamse Regering. Met betrekking tot de externe deskundigen inzake het personeelsbeleid wordt hier vermeld dat hiermee externe consultants worden bedoeld. Zij moeten over een deskundigheid inzake human resources, coaching van personeel en evaluaties beschikken. Het gaat hier dus letterlijk om externe consultants die op basis van bepaalde kwalificaties worden aangesteld. Dit lijkt me vrij evident.

Vanuit wettelijk standpunt zijn er drie basisverplichtingen. De eerste verplichting houdt in dat een externe deskundige in het personeelsbeleid bij de opmaak van de voorbereidende rapporten moet worden betrokken. De tweede verplichting houdt in dat een dergelijke deskundige bij de vaststelling van de evaluatiecriteria moet worden betrokken. De derde verplichting is

dat een externe deskundige moet rapporteren over de wijze waarop aan de evaluatiecriteria wordt voldaan. De gemeenteraad bepaalt echter zelf hoe de informatievergaring verloopt.

De memorie van toelichting biedt geen nadere informatie over de externe deskundigen. De regeling is in haar geheel een evenwichtsoefening, bedoeld om tot een zo objectief mogelijke evaluatie te komen. De inbreng van de externe deskundigen moet als een aanvulling op de politieke inbreng worden beschouwd. De politieke inbreng bestaat vooral uit het verslag van het college van burgemeester en schepenen.

Tijdens de voorbereidingen van de regeling is rekening gehouden met onze ervaringen uit het verleden. De evaluatie van de lokale topambtenaren is geen nieuwigheid die door dit decreet is geïntroduceerd. De krachtlijnen voor een samenhangend personeelsbeleid bij de lokale en de regionale besturen, de zogenaamde krachtlijnen-Kelchtermans, dateren van 18 juli 1993 en introduceren de veralgemeende personeelsevaluatie. Volgens deze krachtlijnen zou het college van burgemeester en schepenen als de evaluator van de functiehouders en de decretale graden moeten optreden.

Deze maatregel heeft geen succes gekend. De functiehouders hebben opgeworpen dat de evaluatie eenzijdig door een politiek orgaan werd uitgevoerd. Ze hebben tevens benadrukt dat evaluatie een professionele aangelegenheid is. De organieke regeling is bedoeld om die bezorgdheid door middel van de inbreng van externe deskundigen inzake human resources aan te pakken. Ze moet een structurele waarborg bieden met betrekking tot de professionele methodologische aanpak en de objectivering.

De evolutie naar een grotere responsabilisering van de administratie, waarbij de functiehouders van de decretale graden de hoofdrol spelen, maakt de evaluaties des te belangrijker. Zij moeten immers op hun beurt de andere mensen evalueren.

Bovendien is het beroep in het geval van een ongunstige evaluatie voor de topambtenaren niet van toepassing. Dit betekent dat ze zich bij betwistingen tot de toezichthoudende overheid of tot de Raad van State moeten richten. Om die reden is de kwaliteit van de evaluatie van de topambtenaren een prioriteit.

Ten gevolge van de vooropgestelde doelstellingen liggen alternatieven voor de inschakeling van externe consultants niet voor de hand. Tijdens de voorbereidingen van het Gemeentedecreet bleken de lokale topambtenaren zelf vragende partij om de nodige waarborgen inzake de kwaliteit en de objectiviteit van hun evaluatie te krijgen en om in een aanvulling op de inbreng van het college van burgemeester en schepenen te voorzien. Het college van burgemeester en schepenen als evaluator laten fungeren, bleek onbespreekbaar. Daardoor bleef enkel de gemeenteraad over. Een totaal externe instantie was voor de politieke meerderheid tijdens de vorige twee legislaturen immers onbespreekbaar.

Er zijn geen documenten van het zogenaamde redactiecomité, het comité dat de eerste teksten over de brainstorming over het Gemeentedecreet heeft verzorgd. Dit informeel orgaan, waar onder meer gewezen stadssecretaris Dujardin deel van uitmaakte en waarbij ook de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) betrokken was, heeft zich duidelijk niet tegen deze regeling verzet. Toen de rechtspositieregeling werd vastgelegd, hebben de VVSG en de beroepsfederaties geen bezwaren geuit.

De inbreng van de externe deskundigen inzake human resources komt aan de bezorgdheid voor de objectiviteit tegemoet. Het gaat om structurele waarborgen op het vlak van de professionele methodologische aanpak en van de objectivering. De regeling moet tevens betwistingen voorkomen. Dit is in het grootste belang van alle betrokkenen.

De suggestie om leden van de eigen beroepsgroep door groepen collega's te laten evalueren, heeft de toetsing aan de doelstellingen niet doorstaan. Hetzelfde geldt zeker voor de idee de gemeentesecretaris door een interne stafdienst Personeel te laten evalueren.

In verband met de evaluaties vindt een anonieme bevraging van de medewerkers van de betrokkene plaats. Dit geldt trouwens ook voor de evaluatie van de Vlaamse topambtenaren. De medewerkers kunnen hun eigen evaluatie op die manier kenbaar maken. Als evaluator van Vlaamse topambtenaren heb ik daar een beetje ervaring mee. Ik heb vastgesteld dat die discrete, geheime consultatie van medewerkers vaak interessante zaken aan het licht brengt. Vaak gaat het om terechte opmerkingen.

De bedoelingen van het systeem zijn duidelijk. We betrekken er derden bij. Zij moeten de evaluatiemethodes kennen en bij het human resources-beleid betrokken zijn. De medewerkers aan wie de betrokkene rechtstreeks leiding geeft, moeten op een anonieme manier worden bevraged. Vervolgens wordt de evaluatiebeslissing aan een politiek orgaan overgelaten. Het gaat hier om de gemeenteraad, en niet om het college van burgemeester en schepenen.

Het voorbereidend rapport bevat per evaluatiecriterium relevante informatie die moet toelaten een oordeel te vellen over de wijze waarop de functiehouder functioneert. Het bevat tevens een terugkoppeling naar de afsprakennota die met het college van burgemeester en schepenen is opgesteld. De informatie moet in elk geval correct en pertinent zijn. Ze moeten bij eventuele betwistingen standhouden.

De heer De Meyer heeft me ook gevraagd naar mogelijkheden om de bijkomende kosten te temperen. Ik verwijs in dit verband naar wat ik al eerder heb geantwoord. Ik heb gewezen op het belang van een marktbevraging, op het eventueel gebruik maken van de raamcontracten die gesloten worden door Jobpunt. Ik heb ook gewezen op mogelijke synergieën tussen stad en OCMW. Ik heb erop gewezen dat het ervan afhangt hoe de opdracht wordt bepaald. Er is een verschil tussen de vraag het hele proces te begeleiden en het doelgericht zorgen voor de evaluatie. Dat zijn allemaal factoren die van belang zijn.

Het is ook te vroeg om nu al conclusies te trekken. Wat de heer Van Hauthem zegt, is voorbarig. Ik krijg nu al nauwelijks resultaten vanop het terrein. Het Steunpunt Bestuurlijke Organisatie Vlaanderen (SBOV) doet ook een onderzoek. Dat zal toelaten om de zaak te objectiveren. Indien zou blijken dat die regeling niet goed werkt, moeten we natuurlijk onze verantwoordelijkheid nemen. Ik stel echter voor eerst te wachten op de evaluatie. In dezen is het belangrijk dat de concurrentie zo ruim mogelijk speelt. De decreetgever heeft de regeling overgenomen zoals die gesuggereerd was door de topambtenaren zelf. Dat is de positie die is ingenomen door mijn voorgangers, de heer Van Grembergen en de heer Keulen. De topambtenaren hebben gesteld dat weg te trekken van het zuiver politieke niveau en het zoveel mogelijk te objectiveren. Als men naar derden stapt, dan gaan daar uiteraard kosten mee gepaard.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Voor wat West-Vlaanderen betreft, heb ik toch nog een tip. Ik dacht dat daar de Vlaamse hogescholen een vzw, een kenniscentrum hadden opgericht met Europees geld, en dat ze de kennis ter beschikking stellen tegen betaling van 250 euro. Het is gesubsidieerd. Voorlopig is het zelfs nog gratis. Vorige vrijdag hebben we het daarover nog gehad in het Westhoekoverleg.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik dank u voor uw zeer uitvoerig antwoord. In het voorbeeld waar ik spontaan naar verwezen heb, gaat het om één jaar. Vermoedelijk gaat het om verscheidene jaren. Voor alle duidelijkheid wil ik stellen dat de concurrentie gespeeld heeft. Acht verschillende bureaus hebben ingeschreven. Er was ook een synergie met het OCMW.

Ik begrijp dat er over verschillende partijgrenzen heen collega's met een lokale binding toch ook een signaal geven. Mijnheer de minister, persoonlijk vind ik het geen schande dat als na de invoering van een decreet blijkt dat over bepaalde elementen veel vragen bestaan, er een evaluatie gebeurt in samenwerking met de Vlaamse Vereniging van Steden en Gemeenten

(VVSG). Dat is geen schande, wel integendeel. Het getuigt van goed bestuur als men durft nadenken en bijstellen als zou blijken dat dat nodig is voor bepaalde elementen.

Het is een goede zaak dat hierover verder onderzoek wordt verricht, zodat het probleem geobjectiveerd kan worden. Het is evident dat de evaluatie op een degelijke, objectieve en correcte wijze moet verlopen. Gelet op de financiële en budgettaire situatie waarin we ons bevinden – en dat geldt ook voor de steden en gemeenten – denk ik dat dat aspect een van de elementen van de evaluatie mag zijn.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Mevrouw de voorzitter, de orde van grootte van de bedragen die door de heer De Meyer werd aangehaald, is mij niet vreemd. Ik heb die ook gehoord, ook binnen provinciale evaluaties. Alles hangt ervan af hoe intens het hele proces is dat men beoogt. Het bestuur is vrij om dat al dan niet zeer intens te doen. Het zou jammer zijn, mocht het vervallen tot een formalisme. Het is dan ook enorm belangrijk dat de cycli die bezig zijn – de afsprakennota, de evaluatie – zeer goed bekeken worden en dat we daar de nodige gesprekken over kunnen voeren. Het is echter te vroeg om nu al een nieuw instrument te veroordelen.

Ik zou ook graag aandacht vragen voor een ander punt. Bij het begeleiden van evaluaties binnen een bestuur moet er veel aandacht gaan naar de vorming van ambtenaren. Ze moeten leren omgaan met evaluaties, leren om zelf te evalueren. Dat eindigt dan bij de top van het bestuur. Wat daaronder gebeurt, moet ook de essentie van de evaluatie kunnen doorstaan. Het moet iets bijdragen tot een beter bestuur.

Mijnheer de minister, straks zullen we het over de audits hebben. Misschien moeten we ook rekening houden met die oefening, met de kostprijs, met het minimale, het cyclische, het bindende, jaar na jaar.

De heer Jos De Meyer: Mevrouw de voorzitter, ik ben één element vergeten aan te halen. Mijnheer de minister, stel dat er kleine gemeenten zijn die zeggen dat ze op dit moment echt niet de financiële mogelijkheden hebben voor de evaluatie. Wat gebeurt er dan?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer De Meyer, het bedrag dat u voorop hebt gesteld, moet toch wat worden gereduceerd. U zegt dat het over verscheidene jaren en de samenwerking met het OCMW gaat. *(Opmerkingen van de heer Jos De Meyer)*

Als ik me niet vergis, ging het over drie functies: de secretaris, de adjunct en de financieel beheerder. Het ging niet om de ombudsman. Men zou exact moeten weten wat er inzat. Elk bestuur moet natuurlijk zorgen dat het zo efficiënt mogelijk omgaat met die zaken. Ik onderschrijf uiteraard uw bezorgdheid.

Ik ben het ook eens met wat de heer Durnez zegt over de drang naar besparen. In dat geval spreken we niet meer over efficiëntie. Het mag niet om een formalisme gaan. In onze bestuurscultuur is er inderdaad een vraag om te werken met verantwoordelijke ambtenaren, die ook geëvalueerd worden, zoals dat gebeurt in de privésector. Daar bestaan systemen voor. Voor de hoogste trap hebben we, ook op hun vraag, gezegd dat we het zo zouden doen. Ik pleit ervoor om dat systeem in stand te houden. Uit ervaring kan ik zeggen dat de bijstand van evaluatoren, die verder afstaan van de betrokkenen, niet onbelangrijk is. Men werkt elke dag met die mensen. Vaak is het heel moeilijk om zelf op te treden als direct betrokken politicus.

Ik ben het ook eens met de heer De Meyer dat het geen schande is om te evalueren. Het is ook geen schande om de gedachten bij te stellen. Dat weten we al sinds de Verlichting. Als blijkt dat men ongelijk heeft, moet men van standpunt durven veranderen. Ik heb daar absoluut geen moeite mee. Ik ben het eens met de heer Durnez dat het nu te vroeg is. Aan de hand van een of twee casussen zouden we nu niet mogen zeggen dat we die bepaalde conclusie trekken. Dat zou te snel zijn. Dat die zaak opgenomen moet worden bij de vorming van personeelsleden, daar sta ik volledig achter.

Zoals ik daarnet heb gezegd, voert ook het SBOV daarover een evaluatieonderzoek uit. Op het gepaste moment zullen we daarover voldoende informatie hebben om tot die evaluatie over te gaan.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Wat gebeurt er als een gemeente zegt dat ze het op dit moment financieel niet aankan?

Minister Geert Bourgeois: Als er geen evaluatie is, wordt ze geacht gunstig te zijn.

De heer Marcus Vanden Bussche: Bij het kenniscentrum van West-Vlaanderen is het gratis.

Minister Geert Bourgeois: Als men niets doet, zit men in de onwettelijkheid, want het decreet wordt niet uitgevoerd. De evaluatie wordt ook geacht gunstig te zijn. De betrokkene kan er zich op beroepen dat zij of hij niet geëvalueerd is. In elk geval gaat het om een tekortkoming van het bestuur. Dat zou slecht bestuur zijn. We zijn hier bezig met goed bestuur. We zeggen dat in het kader van goed bestuur mensen geëvalueerd moeten worden, dat men moet bijsturen, dat men met mensen moet kunnen praten over de aandachts- en verbeterpunten, ook in verband met het leiding geven en het management. Als dat niet gebeurt, dan zou dat het omgekeerde van goed bestuur zijn.

De voorzitter: De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer: Ik kan niet anders dan onderschrijven wat minister Bourgeois in zijn repliek antwoordt. Uit een rondvraag die ik heb gedaan, blijkt dat heel wat steden en gemeenten vandaag nog niet zijn overgegaan tot de voorbereiding. Als we over een paar maanden evalueren wie er al dan niet geëvalueerd heeft, dan zouden we wel eens voor verrassende cijfers kunnen staan.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over zijn pleidooi voor de oprichting van federaties van gemeenten

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik heb een tip. Gemeenten die hun topambtenaren niet evalueren, zou men wettelijk kunnen verplichten om in een federatie van gemeenten te stappen. *(Opmerkingen)*

Mijnheer de minister, op 6 oktober laatstleden viel ik bijna van mijn stoel. *(Opmerkingen van Geert Bourgeois)*

Als u iets zegt, ben ik nogal snel onder de indruk.

Op 7 oktober stond in De Standaard dat u op een studiedag van 6 oktober naar de mogelijkheid verwees tot het oprichten van federaties van gemeenten. Blijkbaar ziet u in een dergelijke constructie een middel om de zogenaamde bestuurlijke 'verrommeling' in te dijken en de democratische controle op de talrijk bestaande tussenstructuren te vergroten. Uw opmerkingen houden ongetwijfeld verband met de in het regeerakkoord aangekondigde werkzaamheden rond de interne staatshervorming. Van het opnieuw tot leven wekken van de federaties van gemeenten is in het regeerakkoord evenwel geen sprake. Mijnheer de minister, u weet net zo goed als ik dat we in het regeerakkoord per beleidsdomein streven naar maximum twee niveaus. We willen overgaan tot administratieve vereenvoudiging. Op die bewuste studiedag hebt u een pleidooi gehouden om een extra niveau te creëren.

De idee van federaties van gemeenten is al heel lang geleden geopperd. Ik heb het moeten vragen aan mijn medewerker. Ik ben geboren in 1972, en mijn geschiedkundig denkvermogen is vrij beperkt. Het is bij de grondwetsherziening van 1970 dat voorzien werd in deze bestuursvorm. Artikel 165 van de Gecoördineerde Grondwet stelt nog altijd: “De wet richt agglomeraties en federaties van gemeenten op”. In het begin van de jaren zeventig werden rond Brussel vijf federaties van gemeenten opgericht. Inmiddels zijn die al lang opgeheven. Momenteel zijn er geen federaties van gemeenten meer.

Mijnheer de minister, binnen welk kader dient uw pleidooi voor de federaties van gemeenten gesitueerd te worden? Hebt u met dit pleidooi de mening van de hele Vlaamse Regering verwoord? Ik heb daarover niets teruggevonden in het regeerakkoord. Welke opdrachten ziet u voor dergelijke federaties van gemeenten weggelegd? Welke taken en activiteiten van welke tussenstructuren ziet u eventueel opgenomen worden door federaties van gemeenten?

Hoe ziet u de mogelijke concrete organisatie en werking van dergelijke federaties? Ik heb nog geen volledige inzage gehad van uw beleidsnota. Staat daar een aanzet in?

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, het gaat toch wel om een ernstige poging. Het ballonnetje dat u hebt opgelaten, maakt dat we ernstig moeten nadenken. We kennen u immers niet als een frivol iemand. We zijn er toch een beetje verbaasd over. Zoals de heer Verfaillie al heeft aangehaald, kunnen we daar toch wel enige vragen bij stellen.

In het regeerakkoord staat duidelijk dat we moeten overgaan tot een interne staatshervorming, tot efficiëntiewinsten. Tussen de regels kunnen we wel duidelijk lezen dat we veeleer richting afslanking van de niveaus moeten gaan en er geen bijkomende moeten creëren. Er staat duidelijk in dat men voor elk dossier moet streven naar twee niveaus die dat moeten behandelen.

Mijnheer de minister, hoe ziet u dat? Hoe passen federaties van gemeenten in het terugdringen van het aantal bestuursniveaus? Zult u dan de provincies afschaffen? Zijn de federaties van gemeenten van dien aard dat ze een alternatief zijn voor de provincies? Ofwel zet u de federaties van gemeenten op het niveau van de huidige politiezones, en zijn die een alternatief voor de fusies van gemeenten, ofwel gaat u in tegen het regeerakkoord en creëert u een bijkomend niveau. Is dat dan een volwaardig politiek niveau, waar dan ook ambtenaren gaan rondlopen? Op het Vlaamse niveau hebben we dat al gezien. We krijgen dan een zekere administratie die er alles aan doet om zichzelf belangrijk te maken in het formuleren van extra bevoegdheden.

Mijnheer de minister, we kennen u als een ernstig man. Als u dat ballonnetje oplaait, dan hebt u daar al over nagedacht en kunt u ons daar zeker meer over vertellen.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mijnheer de minister, in welk kader moeten we uw uitspraken zien? Het regeerakkoord wil de verrommeling tegengaan en een soort interne staatshervorming op poten zetten. Misschien past het daarin. We weten allemaal waarom dat nog in de Grondwet staat. Het ging vooral over de rand rond Brussel. Daar opperde men de mogelijkheid om gemeenten te laten samenwerken, vooral op het vlak van ruimtelijke ordening. Dat was vooral de bedoeling binnen het nog unitaire kader van de jaren zeventig.

Nu kunnen we zeggen dat die bepaling achterhaald is omdat we een Vlaams Parlement hebben dat bevoegd is voor ruimtelijke ordening. Dat parlement zou zelfs kunnen doen waar men begin jaren zeventig, vooral en terecht vanuit Volksuniehoek, naar streefde: een mogelijkheid creëren om een instrument op poten te zetten om de verbrusseling tegen te gaan. Dat is de geschiedenis van die bepaling die nog altijd in de Grondwet staat.

Mijnheer de minister, hoe ziet u dit? Ik denk dat we hierop zullen terugkomen bij de bespreking van de beleidsnota. Ik geloof niet dat u dit ziet als een bijkomend bevoegdheidsplatform, maar misschien wel als een vervanging van een aantal overtollige beleidsniveaus waar niemand zijn weg nog in terugvindt.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mijnheer de minister, u hebt een aangekondigd debat geopend. Ik was een nota aan het schrijven voor mijn partij over intermediaire besturen, toen dat Belgabericht op mijn computer verscheen. Dat heeft me meteen geïnspireerd.

Ik heb er de wet van 1971 op nagelezen. Die dateert van voor de fusies. Dat is een belangrijke factor in het debat. In heel kleine gemeenten was de bestuurskracht niet wat die vandaag is. Niettemin opent u een buitengewoon interessant debat, zonder dat ik daar mijn appreciatie of depreciatie over wil uitspreken.

Door de federaties uit de kast te halen, is het des te interessanter. Dit moet een decretale aanpassing krijgen. Ik ben nieuwsgierig naar de beleidsnota hierover om te zien hoe u dit verder uitwerkt. Mijnheer de minister, waarom hebt u dit de voorbije weken in het nieuws gebracht? Welke politieke draagwijdte heeft die uitspraak? Is dit een voorafname van uw beleidsnota? Geeft dit de richting aan van hoe u de verrommeling in het landschap der besturen kunt oplossen?

Dit wordt in elk geval een pittig debat.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Nogal wat collega's peilen naar mijn motieven. Mijnheer Verfaillie, ik ben blij dat de ravage die ik bij u heb aangericht in ieder geval op het eerste gezicht geen psychische letsels heeft veroorzaakt. U viel van uw stoel. Ik weet niet of er fysieke gevolgen zijn, maar psychisch lijkt u volledig helder van geest.

De heer Jan Verfaillie: Ik viel van mijn stoel, maar ik heb niet gezegd dat het daarom was.

Minister Geert Bourgeois: Dan ben ik helemaal gerustgesteld. Iets moeilijker ligt het met de heer Van den Heuvel, die de frivole kant van mijn persoonlijkheid niet kent. Ik kan u geruststellen, mijnheer Van den Heuvel, ik heb die maar ik zal er hier niet op ingaan. Anderen peilen zelfs naar mijn inzicht waarom ik uitgerekend op die dag en dat uur dit heb gezegd. Het was in het kader van een toespraak en ik zal straks uitleggen waarom ik dit heb gezegd. Het was trouwens in de vraagvorm. De heer Van Hauthem getuigt van een juist inzicht daaromtrent.

In haar regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering op aangeven van de provincies en gemeenten gewezen op de veelheid aan bestuurslagen en instanties die over eenzelfde beleidsmaterie beslissingsbevoegdheid hebben. Deze historisch gegroeide inefficiëntie is een belangrijke factor in de ondoorzichtigheid van de overheid en de administratieve lastenverhoging voor burgers en bedrijven. Een hergroepering van bevoegdheden dringt zich op in het kader van het werken aan een interne Vlaamse staatshervorming.

In het bestuurlijke middenveld heerst er een grote drukte, met name op het niveau tussen de 308 Vlaamse gemeenten en de Vlaamse overheid. Behalve de 5 provincies bevinden er zich daar niet minder dan 529 tussenstructuren. Dat is een vrij ondoorzichtig kluwen, waar heel weinig mensen zicht op hebben. Heel veel gemeenten maken deel uit van diverse tussenstructuren, die niet allemaal dezelfde configuratie hebben, die niet homogeen zijn.

De historisch gegroeide inefficiëntie van allerlei bestuurslagen en instanties die over eenzelfde beleidsmaterie beslissingsbevoegdheid hebben, moet weggewerkt worden. Dat staat in het regeerakkoord. Daarin is ook bepaald dat de regering met de interne staatshervorming de bedoeling heeft om het bestuur dichter bij de burger te brengen.

De klemtoon van het beleid ligt bij de bestuurskrachtige gemeenten aan de ene kant en bij Vlaanderen aan de andere kant. Voor de provincies komt er een gesloten lijst van bevoegdheden met een grondgebonden karakter. Concreet zal, per beleidsector, worden nagekeken hoe de huidige versnippering van bevoegdheden over verschillende bestuurslagen kan worden opgeheven en hervormd tot meer homogene pakketten en sleuteltaken per bestuurslaag.

Het is bijgevolg duidelijk dat sterke gemeenten centraal staan in de interne staatshervorming. In dat verband blijkt, ook uit wetenschappelijk onderzoek, dat een aantal gemeenten te klein zijn om tegemoet te blijven komen aan de steeds grotere maatschappelijke uitdagingen. Fusies van gemeenten kunnen daarvoor een oplossing betekenen. Het regeerakkoord voorziet niet in een grote gedwongen fusieoperatie. Het bevat wel het opnemen van in de tijd beperkte financiële stimuli voor gemeenten die daartoe vrijwillig willen overgaan.

De heer Verfaillie wees erop dat een aantal gemeenten over te weinig draagkracht beschikken om bepaalde taken uit te voeren, taken waar kleinere gemeenten evenzeer mee worden geconfronteerd als grote steden en gemeenten, maar ze moeten dat dragen met een veel kleiner budget. Maar ook voor gemeenten met een voldoende schaalgrootte vraagt een aantal maatschappelijke behoeften om een bovengemeentelijke aanpak. Intergemeentelijke samenwerking kan dan een oplossing bieden. Maar daarbij duikt steevast het probleem op van de homogeniteit, de democratische configuratie daarvan en de controle daarop, die vaak te wensen overlaat.

In die optiek heb ik dit denkspoor gelanceerd. Ik heb mijn toespraak bij en zal de betreffende passage voorlezen. Ik wist niet dat een wakkere journalist die we allemaal kennen en die alert is voor dat soort zaken, aanwezig was op de studiedag. Maar ik heb er geen probleem mee dat hij erover heeft gerapporteerd. Ik heb gezegd: “Voorts willen we in het kader van die interne staatshervorming de intermediaire structuren en organen drastisch vereenvoudigen. Ideaal zou zijn dat elke gemeente nog maar van één homogene intergemeentelijke structuur deel uitmaakt. Het is de vraag of we daartoe het instrument van de federatie van gemeenten kunnen gebruiken.”

Ik heb dus een vraag gesteld. Kan dat instrument daarvoor geschikt zijn? Ik nodig jullie allemaal uit om daar mee over na te denken. Dit lijkt me een zeer democratisch instrument. Ik heb dit nooit gebracht als een extra structuur erbovenop. Het regeerakkoord zegt vereenvoudigen, afslanken die overheid, die bestuurlijke verrommeling. Die term komt uit de Vereniging van de Vlaamse Provincies. We zullen er werk van maken, we pakken dit aan. Uiteraard wil ik niet nog een bestuurslaag toevoegen. Maar na de grote interne staatshervorming zullen we nog steeds met vier bestuurslagen zitten.

Ik heb het natuurlijk niet op de grote intercommunales gemunt. Dat zijn bedrijven. Ik heb het ook niet op de federale instanties gemunt, zoals brandweer en politie, die ook geen homogene zones zullen zijn. Jammer genoeg, nu ik verneem dat de brandweer uitgesteld is naar de Griekse kalenden.

Ik heb het over wat we zelf organiseren. Er zijn er 529, meer dan er gemeenten zijn. Ideaal zou zijn dat elke stad en gemeente alleen nog maar tot één homogeen verband zou behoren, waar het met omliggende gemeenten die zaken doet die de gemeentegrenzen overschrijden. Maar ik besef dat het ideaal waarschijnlijk nooit zal worden bereikt. Iedereen onder u beseft dat er voor veel steden en gemeenten nu eenmaal zaken zijn die het beste worden aangepakt in een intergemeentelijke samenwerking met andere gemeenten. Er zijn zaken die grensoverschrijdend zijn. Het voorbeeld van ruimtelijke ordening is hier genoemd, maar er zijn ook leefmilieu en mobiliteit. Maar ik wil hier niet op vooruitlopen, want het debat moet nog gevoerd worden.

We zullen een interne staatshervorming hebben met een complexe, multipole verschuiving van zaken. Er zullen zaken van provincies naar Vlaanderen verschuiven, van provincies naar steden en gemeenten, misschien van intercommunales naar provincies enzovoort. Het zal

telkens een dubbele beweging zijn met de drie structuren die er zijn. Ik heb de vraag gesteld of in het kader van de vereenvoudiging de federatie een nuttig denkspoor kan zijn.

De federaties zijn aanvankelijk opgericht met een bijzondere politieke bedoeling. Er zijn weinig mensen in de zaal die dat hebben meegemaakt. Dat zegt veel over mijn leeftijd. Het was een CD&V-idee, de gordel van smaragd aanleggen rond de hoofdstad met de federaties, die toen een welbepaalde opdracht hadden. Die zijn na de staatshervorming verdwenen, maar ze staan nog altijd in de Grondwet. Er is een wet op federaties en agglomeraties, waar wij niet moeten op terugvallen als we dit doen. We moeten nadenken over de materie. Hoe gaan we het vierde niveau zo goed mogelijk vorm geven en kunnen we eventueel gebruik maken van het bestaande instrument?

Ik herhaal nog eens de principes van die interne staatshervorming: het leggen van de beleidsklemtoon bij de sterke gemeenten en bij Vlaanderen; het vastleggen van een sluitende lijst van provinciale bevoegdheden met een grondgebonden karakter; het vereenvoudigen van de intermediaire structuren op alle niveaus. Dan gaan we naar maximum twee bestuursniveaus per beleidssector. Dat is heel belangrijk. Daar moeten we echt winst boeken. We gaan dat niet doen voor de schone schijn en zeggen: het is leuk om een interne staatshervorming te doen. Het moet tot meer efficiëntie leiden, tot kortere lijnen, tot minder ambtenaren, tot bestuurlijke efficiëntie. Twee bestuursniveaus per beleidssector, dat is de ultieme doelstelling. Dat zal een zeer moeilijke oefening worden.

Geachte leden, ik heb de Vereniging van de Vlaamse Provincies (VVP) uitgenodigd om daar mee over na te denken en voorstellen over in te dienen. Ik heb dat ook aan de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) gevraagd. We gaan dat op een ernstige manier moeten aanpakken. De instrumenten liggen nog niet vast. Het is niet verboden om na te denken en zeker niet op een studiedag van het SBOV een idee te opperen. Het maakt geen deel uit van het regeerakkoord. U zult me niet horen beweren dat dit een afspraak is in het regeerakkoord. Iedereen onder u weet dat we na de interne staatshervorming nog altijd met vier niveaus zitten. Ik hoop dat dat zo efficiënt mogelijk is en dat gemeenten daar in een zo homogeen mogelijke structuur betrokken zijn.

Ik heb nog helemaal niet geopperd welke taken of opdrachten daaraan zouden kunnen worden gegeven. De eerste vraag zal zijn: wat doen we met die staatshervorming? Wat gaat er richting Vlaanderen dat nu bij de provincies zit? Wat gaat er richting gemeenten? Wat gaat er richting provincies? Het is een hele brede en moeilijke oefening. Ik heb in mijn beleidsnota gezegd dat we nu moeten handelen. Er zijn ontzettend veel studies over gebeurd. Er is het kerntakendebat geweest. Er zijn colloquia aan gewijd. Er zijn boeken over geschreven. Laat ons nu vooral handelen en die principes uitvoeren met alle moeilijkheden van dien. Nog eens, ik zal absoluut niet vooruitlopen op de concrete organisatie daarvan. Als we keuzes maken, moeten we dat doen in volle transparantie, rekening houdend met het regeerakkoord, dat ook voor mij de bijbel is.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw uitleg. Mijn bezorgdheid is nog niet helemaal geweken. U zegt dat we te veel bestuursniveaus hebben. Ik kan u voorspellen dat als u start met de federaties van gemeenten, het alleen nog maar veel complexer zal worden dan het vandaag is. Er staan een aantal heel duidelijke afspraken in het regeerakkoord, zoals twee niveaus per beleidsdomein. Ik denk dat iedereen erachter staat dat dat zeer goed is, bijvoorbeeld in het domein van Monumenten en Landschappen.

Het is geen gesloten lijst van provinciale bevoegdheden maar een sluitende lijst. Daar is soms verwarring over.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb het de tweede keer correct gezegd, de eerste keer was het fout.

De heer Jan Verfaillie: Er is een groot verschil tussen een sluitende lijst en een gesloten lijst. Mijnheer de minister, wat betreft de federaties van gemeenten, wil ik u erop attent maken dat CD&V bij de opmaak van het regeerakkoord rond de tafel heeft gezeten. Bij mijn weten is de term ‘federaties van gemeenten’ daar nooit gevallen. U mag dan ook niet verrast zijn dat onze fractie verrast was toen u die op een of andere lezing naar boven haalde. We moeten opletten dat als we streven naar minder en voorzichtigere structuren, we op termijn niet zullen landen met nog meer structuren en nog meer ondoorzichtigheid.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: Zonder op de grond van de zaak in te gaan, denk ik dat we het de komende jaren wel uitgebreider zullen hebben over deze meer dan boeiende materie. Mijn eerste contacten met dat soort oefeningen dateren van 1988, toen de toenmalige Vlaamse Executieve besliste om een gemengde studiec ommissie op te richten over deze materie. Er is sindsdien heel wat gebeurd. Ik denk dat misschien na de 21 jaar oude telling, Vlaanderen volwassen genoeg is geworden om aan zelfevaluatie te doen en een aantal zaken eens grondig te bekijken.

Ik wil een illustratie meegeven. Er zijn meer dan 529 instanties. Ze zijn telkens maar een keer geteld. Een Regionaal Sociaaleconomisch Overlegcomité (RESOC) is er een van de 529, maar er zijn vijftien RESOC's. Het Regionaal Landschap is nog een van de 529, maar zo zijn er een stuk of tien. In de feiten zijn het er dus nog veel meer.

Een voorbeeldje zou kunnen zijn het vergunningenstelsel in de sector leefmilieu. De Vlarem is in 1991 ingevoerd in Vlaanderen. Dat is een drietrapsprocedure van beslissen. Na vijftien jaar zou je de evaluatie kunnen maken. Hoe zit het met het aantal beroepen? Waarover gaan die beroepen? Is het zinvol dat de derde trap in Vlaanderen nog in stand blijft, of kan er worden geconcludeerd dat de twee andere bestuursniveaus, de gemeente en de provincie in dat geval, kunnen volstaan? Die oefening moet sectoraal gebeuren, stuk per stuk, proces per proces. Ik pleit ervoor om dat grondig te doen, en niet te zeer gepassioneerd. We moeten gewoon tellen en zien wat de effecten op de burgers zijn.

Mijnheer de minister, wat betreft het vraagstuk van de federaties, is er een aansluiting in het regeerakkoord waar je met goede wil die oefening zou kunnen maken, en dat is de cryptische omschrijving over de problematiek van de stadgewesten. Onder Stedenbeleid staat iets over het zoeken naar formules. Rasterstad is een van de genoemde. Daar zou je kunnen aankoppelen, maar daarvoor is er wat creativiteit nodig. Ik wil alleen maar aangeven dat ook het vraagstuk stadsgewesten en omgeving hier aan bod moet komen.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het is een interessante denkoefening. Ik vind het heel legitiem dat u een dergelijke vraagstelling maakt op een dergelijke studiedag. Ik vind het interessant voor het politieke en het maatschappelijke debat. Of die optie de beste is, zal de tijd uitwijzen.

Ik wil een element aanhalen dat mij charmeert in die piste. Ik zeg niet dat het model van de federaties perfect is, maar dat model werkt met een verkozen raad en met een uitvoerend college. Dat is op zich een heel interessante piste om nog eens over na te denken. Ten opzichte van alle andere formules die we hebben, wil ik dat beklemtonen omdat wij dat zo belangrijk vinden. Voor de rest is het een verouderde wetgeving, laat dat duidelijk zijn. Ik ga me vandaag niet uitspreken over deze of gene formule. Ik wil het debat mee voeren in alle openheid. Ik heb er al veel over gelezen. Ik ben ook een relatief oude strijder vanuit de steden en gemeenten en de provincies. Ik vind het uitermate boeiend.

In mijn streek zijn we gisterenavond gestart met een soort experimentele oefening waarin onder de titel ‘Sterke besturen in een sterke regio’, de gemeenten uit het Leiedal samen met een aantal experts, ook uit andere sectoren, willen nadenken hoe we zelf de 63

intergemeentelijke structuren in welke hoedanigheid ook in het Leiedal op een veel betere manier zouden kunnen organiseren, wars van alle mogelijke schema's die er vandaag zijn. Het is een heel open denkoefening. We hebben daarvoor heel interessante mensen aangetrokken. Het is de moeite waard om dat denken vanuit de praktijk, mee te nemen in de latere besluitvorming van de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, in tegenstelling tot de heer Verfaillie heb ik de denkoefening van de minister nooit gezien als een pleidooi voor een bijkomend bestuursniveau. Het is misschien een intellectuele piste, zeggende: misschien kunnen we het op die manier doen om het aantal bestuursniveaus en zeker het intermediaire veld van meer dan 500 instanties, naar beneden te halen. Laten we de uitspraken van de minister daartoe reduceren, tenzij u zegt, mijnheer Verfaillie, dat u die ondoorzichtige structuren die nu bestaan, eventueel wilt behouden omdat dat ook deels is verworpen tot een politieke machtsbasis.

Ik ben een gewoon gemeenteraadslid in een kleine gemeente, die in alle mogelijke intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zit en waar altijd een lid van de gemeenteraad wordt afgevaardigd om het jaarverslag en dergelijke goed te keuren. Dat zal in andere gemeenten ook zo zijn. Als lokaal gemeenteraadslid moet je bijzonder veel moeite doen om te zien in welk toneelstuk je eigenlijk speelt. In het licht van de transparantie is het wel degelijk nuttig en noodzakelijk dat men een aantal zaken groepeerd en het aantal intermediaire beslissingsniveaus reduceert waardoor de transparantie kan terugkomen. In elk geval heb ik het pleidooi van de minister voor de federaties niet ervaren als een bijkomend bestuursniveau.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mijnheer de minister, ik dank u voor het antwoord, dat een beetje voor verduidelijking zorgt. Als het duidelijk tegen de 'verrommeling' is, kan ik meestappen in dat verhaal. Ook in mijn gemeente, als je alles optelt, kom je aan meer dan tien verschillende samenwerkingsverbanden. Dat daar eenduidigheid in komt, vind ik een goede en interessante oefening.

De provinciegouverneur van Antwerpen heeft trouwens de voorbije weken en maanden in een informeel overleg met de burgemeesters aangekondigd dat ze voor haar provincie daar een oefening in wil maken. Dat zal zeker geen slechte oefening zijn, maar ik heb nog altijd vragen over hoe je dat gaat uitbouwen. We horen al over het democratisch deficit. Als de oplossing zal zijn om te werken met een niveau van verkozenen, dan is men vertrokken voor een vierde niveau. We moeten allemaal samen bewaken, hoewel goed bedoeld en met goede intenties, dat het geen aanzet is die uitgroeit tot een niveau waar opnieuw politici rondlopen en waar ambtenaren voor worden gecreëerd. Men zal weer een niveau krijgen dat zichzelf gaat voeden. Dat moeten we toch heel scherp in het oog houden, want anders zitten we eerder ver dan dicht bij het doel dat we vooropstellen, namelijk maximum twee niveaus per beleidsdomein.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik vind de denkoefening van de federatie van de gemeenten in ieder geval heel interessant. Wat me heeft getroffen in het antwoord van de minister, was dat men stimuli wil geven om de kleinere gemeenten ertoe aan te zetten om eventueel naar fusies over te gaan. Zijn er gemeenten die daarop ingaan? Mij lijkt het nogal twijfelachtig dat dat met financiële stimuli zal kunnen worden bewerkstelligd. Ik kan misschien verkeerd zijn, maar bij mijn weten zijn er in het verleden nooit vrijwillige fusies tot stand gekomen. Als we willen gaan naar slagkrachtigere gemeenten, dan zal dat van hogerop moeten worden opgelegd en zullen financiële stimuli niet voldoende zijn.

De voorzitter: De heer Van Eyken heeft het woord.

De heer Christian Van Eyken: Mijnheer de minister, uit uw antwoord blijkt dat u de intergemeentelijke samenwerkingsverbanden zou willen wijzigen in federaties. U zegt dat elke gemeente aangesloten is bij verschillende samenwerkingsverbanden en u wilt proberen om daar orde in te brengen. Ik denk dat het belangrijk is welke bevoegdheid of opdracht men zal geven aan die federatie of hoe men het ook zal noemen. Voor de ene opdracht zullen drie, vier, vijf of zes gemeenten misschien beter bij elkaar passen dan voor een andere opdracht waarvoor er misschien andere en natuurlijkere groeperingen zijn. Ik denk dat het belangrijk is om af te wegen welke opdracht men aan dat niveau zal geven.

Mijn laatste opmerking steunt op mijn ervaring met de politiezones. Politiezones zijn al een samenwerkingsvorm tussen verschillende gemeenten. De samenstelling ervan is belangrijk: als het verband bestaat uit één grote gemeente en twee kleintjes, dan heeft de grote alles voor het zeggen. De kleintjes moeten dan volgen. Bij de reflectie over een beter bestuur moet dus ook rekening worden gehouden met de samenstelling en met de aard van de opdrachten die de samenwerkingsverbanden moeten krijgen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: In de laatste tussenkomst is de uitdaging verwoord: afgezien van de vorm van de samenwerking heb ik de bedoeling – en u wellicht ook – om in uitvoering van het regeerakkoord zo eenvoudig mogelijke structuren te realiseren. Er zijn er 529. En de heer Durnez vertelt hier dat men eigenlijk verkeerd heeft geteld; in feite zijn er nog meer. Stel daar de 308 gemeenten tegenover, dan begrijpt men dat het een echt kluwen is. Mijn ideaal is tussen het gemeentelijke en het provinciale niveau slechts één, homogeen samengesteld en transparant niveau in te stellen. Ik onderschat de moeilijkheidsgraad van deze oefening niet, want voor een bepaalde taak clustert een gemeente dikwijls beter op de ene manier, maar voor een andere taak dikwijls beter op een andere manier. Ik vrees dat we het ideaal niet zullen realiseren, maar we moeten proberen.

In elk geval is het niet mijn bedoeling een niveau bij te creëren. Ik heb enkel vragen gesteld bij de bestaande vormen van het tussenniveau. In het regeerakkoord staat dat we dat in kaart willen brengen en ‘de verrommeling’ willen tegengaan. We willen zo veel mogelijk vereenvoudigen. Dat zal een zeer complexe staatshervorming worden. Ik vergelijk het een beetje met de Belgische staatshervorming waarbij middelen, mensen en bevoegdheden verschuiven naar een ander niveau. Het zal een moeilijke zaak zijn. Zoals de heer Durnez het zegt, zal dat betekenen dat de hele sectorale wetgeving moet worden doorgelicht. Dat is niet enkel een zaak van binnenlands bestuur, want het heeft te maken met wat er aan opdrachten in de decreten inzake ruimtelijke ordening, leefmilieu en dergelijke staat. Het wordt dus een ontzettend zware oefening.

Mijnheer Caron, ik ben verrast te vernemen dat er voor het Leiedal alleen al 69 zijn, en dat is toch een klein gebied. Ik ben blij te vernemen dat de gouverneur van Antwerpen er ook al mee bezig is. Ik heb de gouverneurs ontmoet en iedereen heeft me gezegd dat ze er werk willen van maken. Ze zullen de toestand in kaart brengen en met voorstellen komen. Zij kennen het terrein zeer goed. Voor mij komt het erop aan de duidelijke opties in het regeerakkoord uit voeren en te komen tot een zo efficiënt mogelijke overheid, en dat zo eenvoudig mogelijk te organiseren. Ten slotte wil ik dat het allemaal zo democratisch mogelijk wordt georganiseerd. De essentie van democratie is wel dat er controle wordt uitgeoefend, en op dit ogenblik loopt het op dat punt wat mank.

Stel u eens voor dat in de toekomst elke gemeente nog maar tot één intergemeentelijk verband zal behoren – in deze fase van het debat doet het er niet toe of men dat een federatie of iets anders noemt. In elk geval ben ik vragende partij om dat debat met u te voeren. Het wordt een ambitieuze oefening. Ik stel de vraag, meer niet, maar ben blij dat mijn vraag leidt tot een boeiende gedachtewisseling. We zetten de discussie ongetwijfeld voort als de beleidsnota aan bod komt, en ook later zal dat gebeuren. Ik zal in de beleidsnota een tijdspad voor de verdere afhandeling van dit dossier aankondigen. De VVSG, de gouverneurs, academici en

ongetwijfeld ook tal van andere instellingen zullen me hun voorstellen overmaken. Nadien kunnen we aan de slag gaan.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Ik dank u voor het antwoord. Ongetwijfeld zullen we deze boeiende discussie in de commissie voortzetten. Mischien zal ik nu u enkele woorden in de mond leggen. In uw partijprogramma staat er dat u op de termijn de intercommunales wilt laten verdwijnen. Ik weet dat u een koele minnaar van een aantal verbanden bent. Misschien is deze oefening een aanleiding om in die richting te gaan. Dat staat evenwel niet in het regeerakkoord.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Jan Verfaillie tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de betaalbaarheid van de pensioenen van het personeel van de lokale besturen

Vraag om uitleg van de heer Marino Keulen tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over het voorstel van de VVSG om een tweede pensioenpijler uit te bouwen voor het contractueel personeel van de gemeenten

De voorzitter: Wellicht ligt er een vergissing ten grondslag aan het feit dat deze samengevoegde vragen om uitleg niet zijn gekoppeld aan de actuele vraag die de heer Demeulemeester vorige week heeft gesteld. Zijn vraag ging ook over de tweede pensioenpijler. Hier wil ik u dus vragen u te beperken tot de thema's die in de plenaire vergadering nog niet aan bod zijn gekomen.

De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, ik dank u omdat deze vraag hier toch wordt geagendeerd. Ik zal vrij kort zijn, want een groot gedeelte van de discussie is al gevoerd. Maar de discussie is allesbehalve afgelopen. Want er is het financiële luik. Iedereen beseft dat er iets moet gebeuren, want ongeveer 60 percent van de personeelsleden van de gemeenten zijn contractuelen. Het pensioen van een contractuele verschilt enorm van dat van een statutair personeelslid. Ongeveer 80.000 personeelsleden zouden voor een regeling in aanmerking komen. De provincies zijn er niet bij betrokken: daar werken ongeveer 2.000 personeelsleden die met dat probleem zitten. Het was moeilijk de provincies daarbij te betrekken, want ze zijn geen vragende partij en de provincie Antwerpen heeft voor zijn personeelsleden een eigen systeem uitgewerkt.

Ik ben wel een beetje ontgoocheld omdat u van het regeerakkoord geen gebruik hebt gemaakt om een eerste stap te zetten in de richting van een staatshervorming waarvan men op het federale niveau eigenlijk niets zou voelen. In het regeerakkoord staat heel uitdrukkelijk in verband met de tweede pensioenpijler dat de Vlaamse Regering zou "onderzoeken hoe Vlaanderen de lokale besturen kan helpen bij de opbouw van de tweede pensioenpijler". Dat is een erg belangrijk gegeven. Dat staat heel expliciet in de tekst, en dat is niet het geval met de federaties van gemeenten.

U hebt de mogelijkheid om als Vlaams minister een eerste stap te zetten in de staatshervorming door ervoor te zorgen dat Vlaanderen op termijn de tweede pensioenpijler uitbouwt. Bestaan er daarvoor instrumenten? De VVSG heeft met de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZPPO) een overeenkomst afgesloten om zo'n systeem uit te bouwen. U weet ook dat de gemeenschappelijke sociale

dienst van de gemeenten, die vroeger op federaal niveau bestond, nu is gesplitst. 95 tot 98 percent van de gemeenten is nu aangesloten bij de Vlaamse dienst. Die dienst zou men kunnen gebruiken als opstapje naar een tweede pensioenpijler.

Vlaanderen zou bijvoorbeeld een basisfinanciering kunnen aanbieden, voor een bedrag van tientallen miljoenen euro. Dat zou als een eerste bouwsteen van een verdere staats hervorming kunnen worden aangewend. Zo zou men kunnen zeggen dat Vlaanderen al gedeeltelijk zorgt voor het aanvullende pensioen van de contractuele lokale ambtenaren.

Wat de kostprijs betreft, legt de RSZ-PPO ons op om extra bijdragen te storten ten voordele van de pensioenen van de statutairen. Veurne telt 12.000 inwoners. Die 2,5 percent extra komt voor de stad neer op een meeruitgave van 40.000 euro. 2 percent voor de tweede pijler komt neer op 60.000 euro. Het stadsbestuur zit dus al aan 100.000 euro. OCMW's hebben het nog moeilijker, want doorgaans beheren ze een aantal rust- en verzorgingstehuizen. Het bedrag voor het OCMW zou 225.000 euro zijn om aan die 2,5 percent plus de 2 percent te voldoen. Men kan beslissen om te beginnen met 1 percent gedurende 1 of 2 jaar, maar dat is op termijn niet vol te houden. Prognoses tonen immers aan dat we op termijn een bedrag van 6 of 7 percent van de contractuele wedden extra moeten uitgeven om het verschil tussen de pensioenen van contractuelen en statutairen voor de helft te kunnen wegwerken. Op de gewone begroting van de stad Veurne van volgend jaar moet dus 325.000 euro extra worden ingeschreven. Alle gemeenten zijn dus gewaarschuwd. Gisteravond nam ik aan het politiecollege deel. Ik vrees dat de andere steden en gemeenten zich nog niet realiseren wat er op hen afkomt. Iedereen is vandaag met de budgetten bezig.

Mijnheer de minister, ik denk dat er dringend een omzendbrief moet worden verstuurd. In elk geval moeten de gemeenten worden ingelicht over de uitbouw van de tweede pensioenpijler. Mijn twee collega's op het politiecollege wisten alleszins nog niet dat ze daartoe werden verplicht. Ze hadden dat nog nergens gelezen, behalve in het blaadje van de VVSG. Onderrichtingen hadden ze evenwel nog niet ontvangen.

Ik wil u dus heel concreet vragen waarom u geen initiatief hebt genomen om die tweede pensioenpijler uit te bouwen. U zegt toch altijd: "Wat Vlaanderen zelf doet, doen we beter."

Minister Geert Bourgeois: Sorry, ik zeg: "Wat we zelf doen, doen we zelf." Wat u zegt, komt van een CD&V'er, of beter, van een CVP'er.

De heer Jan Verfaillie: De heer Durnez suggereert om als motto dit te nemen: "Wat we zelf doen, doen we beter zelf." Dat is een mooi compromis.

In elk geval lijkt me dit een gemiste kans om het initiatief in handen te nemen. Verder wil ik wijzen op de zware financiële repercussies voor de gemeenten. Het is nodig dat de gemeenten weten waar ze aan toe zijn. Ze hebben recht op gedegen informatie. De budgettaire context, de ESR 95-norm en ook andere maatregelen zorgen ervoor dat de lokale besturen zich financieel in de prak aan het rijden zijn. Als we aan al die verplichtingen zullen moeten voldoen, zullen de lokale besturen op termijn met zware problemen kampen.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, collega's, het eerste gedeelte van het debat is in de plenaire vergadering gehouden. Toen is me opgevallen dat dit veel reacties heeft uitgelokt. Dat mag ons niet verbazen, want het gaat over het inkomen van de personeelsleden. Ik denk ook dat er een breed draagvlak is voor het principe 'gelijk pensioen voor gelijk werk'. Ik denk dat in dit parlement iedereen het daarmee eens is. De tweede pensioenpijler komt daaraan tegemoet. Het is ook belangrijk dat erover wordt gewaakt dat de uitbouw van die tweede pensioenpijler gebeurt in een correct juridisch kader, zodat er voldoende rechtszekerheid voor de contractuele personeelsleden wordt aangeboden.

Is de Vlaamse Regering en bent u, mijnheer de minister, als minister van Binnenlands Bestuur, betrokken geweest bij het voorontwerp van pensioenreglement van 12 oktober 2009,

dat werd afgesloten tussen de syndicale organisaties en de VVSG? Op welke manier zult u dit voorontwerp van pensioenreglement bekrachtigen? Wat zal de houding zijn van de Vlaamse overheid als toezichthoudende overheid bij klachten met betrekking tot het pensioenreglement? Wat is de juridische waarde van een zogenaamd pensioenreglement?

Het sectoraal akkoord van november 2008 voorzag in het toepassingsgebied eveneens in de oprichting van een tweede pensioenpijler voor de contractuele personeelsleden van de provincies. Ik hoor dat het om een kleine 3000 personeelsleden gaat. Het voorontwerp van pensioenreglement is niet ondertekend door de VVP en maakt ook geen melding van de contractuele personeelsleden van de provincies. Hoe zult u omgaan met deze inperking van het toepassingsgebied van het sectoraal akkoord en dus ook de slechts gedeeltelijke uitvoering ervan?

De federale regering en in casu de minister van Pensioenen is bezig met het ontwerp van een kaderwet voor alle contractuelen van alle overheden in België. Het is mogelijk dat deze kaderwet in een heel ander financieringssysteem of bijdragestelsel voorziet. Het ontwerp van kaderwet van de minister van Pensioenen zou in een laatste fase zitten. Het wordt besproken in het comité A en is ook aangekondigd in het intersectoraal akkoord dat vorig jaar is afgesloten en dat de Vlaamse Regering mee ondertekende. Wat gebeurt er bij tegenstrijdigheden tussen deze kaderwet en het pensioenreglement? Wat primeert dan voor de gemeenten? Zorgt deze mogelijke tegenstrijdigheid niet voor rechtsonzekerheid voor alle betrokkenen?

Het voorontwerp van pensioenreglement vermeldt dat er eveneens een inhaalbeweging kan gebeuren voor contractuelen die op datum van het akkoord reeds in dienst zijn en dat er een regularisatie komt van hun zogenaamde verleden loopbaan. De provincie Antwerpen plande dat initieel eveneens in haar uitbouw van een tweede pensioenpijler, maar botste hier onmiddellijk op zwaarwichtige juridische obstakels. Bij zo'n tweede pensioenpijler komt ook een bijdrage van de werknemer. In welke mate kan men die bijdrage retroactief vorderen? Die bijdrage is fiscaal aftrekbaar. In welke mate kunt u de fiscale aftrekken mee regulariseren? Dat zijn de obstakels. Ook het Agentschap voor Binnenlands Bestuur was van mening dat dit zeer problematisch kan zijn. Is een dergelijke inhaalbeweging voor het valoriseren van prestaties die in het verleden verricht zijn, zoals vermeld in het voorontwerp van pensioenreglement, juridisch sluitend? Vooral daarover is verduidelijking nodig. Sommige lokale besturen weten zelfs niet wat er allemaal aan de gang is. Andere weten het wel, maar hebben veel vragen. Hoe kunnen we een juridisch steekspel – ongewild en onbedoeld – vermijden? Iedereen staat achter het principe 'gelijk pensioen voor gelijk werk'.

De voorzitter: De heer Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Ik wil ervoor pleiten dat de sectorale akkoorden worden afgesloten voor een hele legislatuur. Dat zou voor de gemeenten veel gemakkelijker zijn. Nu worden er om het jaar nieuwe inspanningen gevraagd.

Het is een schande dat er nog altijd zo'n discrepantie bestaat. De overheid moet daar dringend werk van maken. Met steun van de andere niveaus zouden de gemeenten dat versneld kunnen rechtzetten. Misschien kunnen daar convenants over worden afgesloten. Als de vakbonden nu eens enkele jaren zouden wachten met nieuwe eisen, en ons de gelegenheid zouden geven om dat in orde te maken, zouden we dat kunnen financieren.

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik heb twee vragen. Als ik het goed heb gelezen is er een minimum van 1 percent vooropgesteld. Hoe ziet u dat in de toekomst, mijnheer de minister? Vindt u het goed dat er kan worden gedifferentieerd tussen de gemeenten? Er is één statuut voor de 308 Vlaamse gemeenten betreffende het principe 'gelijk loon voor gelijk werk'. Als men toestaat om voor het pensioen te differentiëren, is dat dan volledig vrij? Of gaat u kiezen voor een bepaalde vork? Gaat u het dan verder overlaten aan de gemeenten?

De heer Keulen had het er al over. Door de krantenartikels is het debat opgelaaid. Zeker de contractuelen die hun pensioenleeftijd zien naderen, hebben die retroactieve zin gelezen. Zij hebben terug hoop dat ze een extra graantje kunnen meepikken. Ik ben benieuwd naar het antwoord op de vragen van de heer Keulen. Het is goed om een klare lijn te trekken om geen nodeloze verwachtingen te creëren.

De voorzitter: Mevrouw Vissers heeft het woord.

Mevrouw Linda Vissers: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, het is al jaren een vaste tendens dat de gemeenten te veel gebruik maken van contractueel personeel. Het nieuwe Gemeentedecreet stelt wel dat statutaire tewerkstelling de regel blijft, maar aan de andere kant heeft het de mogelijkheden tot contractuele tewerkstelling fundamenteel uitgebreid. We zijn van oordeel dat iedereen die voor een gemeentedienst gewerkt heeft, recht heeft op dezelfde pensioenregeling. Als gemeentepersoneel jarenlang voldoening heeft geschonken als contractuele medewerker, dan moet de gemeente er ook voor kunnen zorgen dat het bij de pensionering dezelfde pensioenuitkering krijgt als de statutaire werknemers.

In dit ontwerp lezen we dat elk gemeentebestuur vrij kan bepalen om voor zijn contractuelen in een hogere bijdrage te voorzien. Ik heb het vorige week al gezegd in de plenaire vergadering: er wordt gestart met een minimumbijdrage van 1 percent, maar het zou wel eens kunnen dat de grotere, rijkere gemeenten 2 à 3 percent gaan betalen en dat de armere zich aan die 1 percent houden. In het voorontwerp staat dat ieder bestuur vrij kan bepalen om al dan niet een inhaalbeweging te maken voor de contractuelen die op de ingangsdatum in dienst zijn. Ook hierbij stel ik mij die vraag. In de ene gemeente zal men misschien beginnen de bijdrage te betalen vanaf 1 januari, in de andere zal men met terugwerkende kracht betalen. Het moet toch de bedoeling van de tweede pensioenpijler zijn dat ieder lid van het gemeentepersoneel dezelfde pensioenrechten heeft. Vanaf 2010 zou de regeling wel eens kunnen zijn: hoe rijker de gemeente, hoe meer extra pensioen. Is dat geen discriminatie?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, het perscommuniqué van de VVSG heeft tot nogal wat commotie geleid. Vorige week was er een actuele vraag over, en nu twee vragen om uitleg. Een aantal vraagstellers stellen het principe voorop dat die personeelsleden recht hebben op een gelijk pensioen. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan. Het is niet discriminerend, het zijn twee aparte statuten die zo in de loop der jaren gegroeid zijn. Heel veel gemeenten hebben heel veel contractuelen aangeworven die in een statuut van werknemerspensioen zitten. Op zich is dat geen ongelijkheid. Wek alstublieft niet de verwachting dat we met dat schuchtere voornemen van gesloten sectoraal akkoord de pensioenen zullen gelijkstellen. Dat is niet zo. Dat is een werk van lange adem. Als het op kruissnelheid komt, zal het leiden tot een begin van verhoging van dat pensioen. Spreken over gelijkenschakeling zou heel voorbarig zijn.

Mijnheer Verfaillie, u vraagt of ik ter zake al een onderzoek heb opgestart. Op het einde van de vorige regeerperiode is, op initiatief van mijn ambtsvoorganger, een technische werkgroep ad hoc bijeengekomen met deskundigen op het gebied van de pensioenproblematiek. Het ging toen om vertegenwoordigers van een aantal besturen, maar ook van pensioendiensten, administraties en kabinetten. Er wordt me gesignaleerd dat de werkgroep slechts eenmaal is bijeengekomen, op 18 februari 2009. Ze heeft een aantal juridische en technische aspecten van een mogelijke tweede pensioenpijler besproken, zonder dat dit tot engagementen heeft geleid. Ik heb ook geen verslag van die werkgroep. Dat is al evenmin terug te vinden bij de administratie. Ik kan daar dus alleen maar dit over meedelen.

Op vraag van de sociale partners werd inderdaad begin 2009 een werkgroep 'herfinanciering van de lokale besturen' opgestart. Die werkgroep heeft eigenlijk alleen maar voorbereidend onderzoek op zich genomen. Zo heeft ze bijvoorbeeld in kaart gebracht welke wetenschappelijke studies die kunnen bijdragen tot de herfinancieringsdiscussie, reeds zijn verricht of nog

lopen. Voor de uitvoering door PricewaterhouseCoopers van een studieopdracht over het huidige verdeelmechanisme van het Gemeentefonds fungeerde die werkgroep ook als stuurgroep. Voort besprak de werkgroep de financiële items uit het memorandum van de VVSG ter gelegenheid van de verkiezingen van 7 juni en stelde ze een lijst op met aandachtspunten voor overleg met de federale overheid. Dat zijn dus zaken die niet meteen een antwoord bieden op uw vragen.

Ik kom tot het antwoord op de volgende vraag. Om te beginnen wil ik opmerken dat niet de Vlaamse Regering, maar de lokale besturen de verantwoordelijkheid dragen voor de financiering van de pensioenen van hun personeel. Ik heb al aangegeven dat ik, vanuit dit verantwoordelijkheidsbeginsel, het genomen initiatief met betrekking tot de oprichting van een tweede pensioenpijler ondersteun.

Mijnheer Verfaillie, u wijst heel terecht op de budgettaire omstandigheden. U hebt ook heel terecht gewezen op de heel grote problematiek van de statutaire pensioenen. Die budgettaire omstandigheden maken besparingen noodzakelijk, ook voor de Vlaamse begroting. Ook de lokale besturen staan mijns inziens voor de opgave om een efficiëntieoefening door te voeren. Ik heb dat ook gezegd aan de VVSG. Het is niet omdat het Gemeentefonds voorziet in een stijging met 3,5 percent dat die gemeentebesturen geen rekening moeten houden met de gewijzigde omstandigheden. De inkomsten aan de hand van andere parameters zullen dalen. Het lijkt me nu wijs dat elke overheid, ook de gemeentebesturen en de andere lokale overheden, een oefening in efficiëntie en effectiviteit doen, ook op budgettair vlak.

Ik wijs er nogmaals op dat de Vlaamse Regering tijdens de vorige regeerperiode 2005-2009 ernstige financiële inspanningen heeft geleverd ten voordele van de lokale besturen. Die hebben toch op structurele wijze bijgedragen tot de lokale financiën. Ik verwijs onder meer naar de vaste jaarlijkse groeivoet van 3,5 percent voor de algemene financieringsfondsen, waaronder het Gemeentefonds en het Stedenfonds. Ik verwijs naar de toekenning van een blijvende compensatie voor de gevolgen van de afschaffing van de Eliaheffing en een verhoging van de aanvullende Eliacompensatie in het kader van het lokaal pact, voor de periode 2008-2010. Daarnaast gebeurde er een overname en vervroegde terugbetaling van uitstaande leningschulden, in het kader van het lokaal pact.

Ik kom tot de vragen van de heer Keulen. Het initiatief van de VVSG en de vakbonden vloeit voort uit het sectoraal akkoord dat in november 2008 binnen het Comité C tot stand is gekomen. Daarin werd overeengekomen een tweede pensioenpijler voor contractanten op te starten, met als streefdatum januari 2010. Mijnheer Keulen, u hebt in het tot stand komen van dat akkoord zelf een belangrijke rol gespeeld. Het verrast me wel in uw persmededeling te lezen dat was afgesproken dat de Vlaamse Regering een sturende rol zou spelen. Ik zie dat niet in de tekst, tenzij ik daar overlees of het sightletters zijn. Ik zie daar al evenmin wat u zegt, namelijk dat de Vlaamse Regering de markt zou gaan verkennen. Ik zie dat niet in het sectoraal akkoord. Als u daar meer gegevens over hebt, laat me dat dan alstublieft weten.

De heer Marino Keulen: Dat zullen we doen.

Minister Geert Bourgeois: Ik zie dat zeker niet in de tekst van het akkoord.

Ik heb al gezegd dat ik dit initiatief principieel steun, omdat het lokale besturen toelaat financiële voorzieningen aan te leggen voor een belangrijke maatschappelijke problematiek. Ik wil erop wijzen dat het gaat om een voorbereidend initiatief van de VVSG en de vakbonden. In die zin vind ik het wat jammer dat de VVSG daarover heeft gecommuniceerd. Het voorontwerp van pensioenreglement waarover sprake is, is het resultaat van besprekingen tussen de sociale partners. Zoals ik al stelde in mijn antwoord op de vraag van de heer De Meulemeester, ben ik daarover in het begin van de maand geïnformeerd, maar ben ik daar tot nu toe niet bij betrokken. Het is ook een voorbereidend document, dat nog moet worden bekrachtigd in het sectoraal comité, dat mij nog moet worden voorgelegd, en waarvan ik dus nog kennis moet nemen. De VVSG heeft dat urbi et orbi bekendgemaakt. Persoonlijk vind ik dat het wat

vragen oproept om het op die wijze al zo vroeg te doen. In de persmededeling zeggen die partners echter heel uitdrukkelijk dat dit nog moet worden bekrachtigd in het Comité C1.

Ik kan dus niet vooruitlopen op de houding die de Vlaamse Regering daarover zal aannemen. Ik heb begrepen dat het voorontwerp van akkoord nog niet rond is. De sociale partners moeten dat nog finetunen. Ze zullen het pas aan mij voorleggen als dat is gebeurd. Dan zal ik dat uiteraard grondig bekijken.

Mijnheer Keulen, u vraagt me vervolgens wat mijn actie is ter zake. Ik kan alleen maar vaststellen dat er precedents zijn. U was bevoegd voor Binnenlands Bestuur. Er zijn al initiatieven genomen, die u zijn meegedeeld. Ik verwijs naar het initiatief van de provincie Antwerpen, al in 2008, en naar dat van de provincie Limburg. Ze hebben daarover nota bene geen overleg gepleegd met de lokale besturen. Ze hebben gezegd: wij starten daarmee. Ik stel alleen maar vast dat u het niet nodig hebt gevonden daartegen op te treden. Hier gaat het over een voorbereidend akkoord, dat mij nog moet worden voorgelegd. Ik kan dus nog niet zeggen welke houding ik zal aannemen of welke actie ik zal nemen. De provincies Antwerpen en Limburg hebben toen initiatieven genomen. Ze zijn bovendien heel actief gaan lobbyen bij de gemeentebesturen, opdat die zouden toetreden tot hun provinciaal fonds. Persoonlijk vind ik het idee van sectoraal comité C1 om een breed fonds te maken, waarvan de draagkracht zo groot mogelijk is en dat zo efficiënt mogelijk kan zijn, en waarbij dan ook een aantal criteria kunnen worden vastgelegd qua beleggingen en uniforme regels voor de gemeentebesturen, een beter idee.

Ik herhaal echter nogmaals dat er op dit ogenblik enkel een voorontwerp van pensioenreglement is, dat is voorbereid door de sociale partners. Ze hebben zelf nog geen finale tekst. Dat moet dan worden voorgelegd in het Comité C. Ik wil ook beklemtonen dat de lokale besturen, net als de provinciale besturen, autonome besturen zijn. Ze hebben dit akkoord gesloten, met de minister van Binnenlands Bestuur als voorzitter. Ze hebben besloten te zullen starten met dit aanvullend pensioenfonds, met als streefdatum 1 januari 2010. Ik ben op dit ogenblik niet op de hoogte van de houding die de provinciebesturen ter zake aannemen. Ik stel alleen vast dat in de vorige regeerperiode twee provinciebesturen, op eigen houtje en los van het afgesloten sectorale akkoord, hebben besloten daar al mee te beginnen, en dat dit al evenmin aanleiding heeft gegeven tot maatregelen qua toezicht of voogdij.

Ik kom tot de vraag over de impact van eventuele federale wetgevingsinitiatieven. Ik heb daar al even op geantwoord naar aanleiding van de actuele vraag. Het is duidelijk dat alle overheden, ook de lokale besturen, de rechtsnormen zullen moeten respecteren. Als de federale overheid inderdaad een wet zou goedkeuren, zullen ze zich moeten conformeren.

Indien het pensioenreglement – waarvan nog niets bekrachtigd is – elementen zou bevatten die niet conform zijn, zullen die natuurlijk moeten worden aangepast. Ik hoor dat de federale overheid nu dicht bij een wetsbepaling zou zijn. De enige concrete tekst die ik heb, is het voorontwerp van toenmalig minister Bruno Tobback, dat nooit wet is geworden. Minister Arena heeft altijd haar teksten van de publieke opinie afgeschermd. Ik heb die niet gezien. Ik heb van minister Daerden momenteel ook geen enkele tekst. Ik heb niets. Er is dus geen federale wettelijke regeling. Ik heb alleen gezegd dat de federale wetgeving op dit ogenblik toelaat dat ook publieke besturen voor hun medewerkers die onder het werknemersstatuut vallen, voorzien in aanvullende pensioenen. Niets staat dat in de weg.

In het kader van de Vlaamse autonomie, mijnheer Verfaillie, juich ik het toe dat men is gestart met die gemeenschappelijke Sociale Dienst Vlaanderen en dat men in de Rijksdienst voor Sociale Zekerheid van de Provinciale en Plaatselijke Overheidsdiensten (RSZPPO) heeft gezegd Vlaamse initiatieven te zullen nemen. Ik kan dat alleen maar toejuichen. Ik vind het niet verrassend dat de lokale besturen in dat sectorale comité hebben gezegd dat ze, gegeven dat er al zolang sprake is van een federaal initiatief en dat er al zolang zoveel druk op die situatie is, zelf hun verantwoordelijkheid zullen nemen en zullen beginnen met een klein fonds.

Dat roept inderdaad veel vragen op. Ik heb het al in de plenaire vergadering gezegd en ik wens het ook hier te beklemtonen dat die lokale besturen en de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) dat onder ogen moeten nemen. De problematiek van de overgang van contractueel naar statutair statuut, de problematiek van mobiliteit en verhuizen naar een ander bestuur, de problematiek van veranderen naar een privéomgeving: dat zijn allemaal zaken die evenzeer aan bod komen bij de privépensioenfondsen. Het zou mij sterk verwonderen dat wanneer verantwoordelijke bestuurders, en zeker de VVSG, daarover overleg plegen met de sociale partners, zij daarbij een aantal vragen over het hoofd zouden zien. Ik heb er vertrouwen in dat dat zal gebeuren en ik zal die aspecten uiteraard bekijken op het moment dat ze mij worden voorgelegd. Net zoals ik het belangrijk vind dat we onderzoeken op welke manier er naar de markt wordt gegaan, welke fondsen er zullen zijn, welke formule er wordt gehanteerd, en of daar ethische en sociale aspecten aan verbonden zijn.

De inhoud, collega's, is mij niet bekend. Ik zal hem bekijken als hij mij wordt voorgelegd. Op dat moment zal er nog tijd voor zijn.

Ik heb al gezegd dat Antwerpen en Limburg al initiatieven hebben genomen. Mijnheer Keulen, u was daarvan op de hoogte. U zegt dat er zwaarwichtige juridische obstakels zijn. Ikzelf kan op dit ogenblik nog geen standpunt innemen. Een van de krachtlijnen van de pers-mededeling van de VVSG is dat de lokale besturen een inhaalbeweging zouden kunnen maken voor de contractanten die op de ingangsdatum al in dienst zijn. Ik vind de communicatie daarover een beetje prematuur. Ik kan begrijpen dat er een aantal verwachtingen gecreëerd zijn die misschien helemaal niet zullen kunnen worden ingelost. Als gemeenten instappen a rato van minimum 1 percent bijdragen en als ze dat volhouden over vele jaren, wat zal dat opleveren aan netto aanvullend pensioen? Laat ons niet de illusie scheppen dat morgen, bij manier van spreken, het arbeidsrechtelijke statuut, het werknemersstatuut en het statutaire statuut gelijkgesteld zullen worden.

Mijnheer Vanden Bussche, zijn er sociale akkoorden die legislatuurdekkend zijn? Wij hebben ook die zorg. Ik ben er niet in geslaagd om als minister van Bestuurszaken tot een akkoord te komen dat over vijf jaar ging. Dat staat ook in de wetgeving. Het zijn sectorale akkoorden van twee jaar. Er is er een van 2008 tot 2013. Het is een goede zaak dat dit over een periode van vijf jaar is. Op ons bestuursniveau ben ik daar, door de vakbonden, niet toe gekomen. Je kunt hen daar niet toe verplichten: als zij neen zeggen, is het neen. Vanuit het oogpunt van goed bestuur zou het, zeker voor de lokale besturen, een goede zaak zijn om met het oog op de budgettaire meerjarenplanning tot dergelijke akkoorden te komen. Dat staat op dit ogenblik niet in de wetgeving.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Dank u, mijnheer de minister, voor uw uiteenzetting. U bent zich bewust van de financiële gevolgen. Ik roep u nogmaals op om een aanvulling over te maken aan de lokale besturen. Ik doe dat niet noodzakelijk voor mijn bestuur. Wij hebben inside information. Voor ons is dat allemaal vrij gemakkelijk te volgen. Maar er zijn vandaag heel wat besturen die niet eens weten dat die minimum 2,5 percent voor de RSZPPO op hen afkomt voor de vastbenoemde ambtenaren, los van de contractuele ambtenaren. Ik heb over die tweede pensioenpijler in de begrotingsonderrichtingen niet veel teruggevonden.

Mijnheer de minister, ik kan deels leven met uw uiteenzetting over het federale niveau. Ik wil toch vragen of Vlaanderen op dat vlak niet proactief initiatieven kan nemen om dat zelf te beheren.

Ik blijf bij mijn stelling dat 1 percent te weinig is. Laat ons daar eerlijk over blijven. Ik ben geen pensioenspecialist maar u mag er rekening mee houden dat van een contractueel het pensioen ongeveer 60 percent van de laatste wedde bedraagt, terwijl dat voor een statutair ongeveer 80 percent is. Als wij de helft willen dichtrijden van dat verschil van 20 percent tussen de contractuele en de statutaire pensioenen, hebben wij ongeveer 6 of 7 percent nodig.

Die 1 percent is een stap in de goede richting maar u weet net zo goed als ik, mijnheer de minister, dat dit maar een eerste stap is en dat wij hoogstwaarschijnlijk in de volgende syndicale onderhandelingen zullen verplicht worden om de geleidelijke opstap te maken naar 6 of 7 percent. De financiële uitdagingen op dit vlak zijn voor de lokale besturen immens.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Minister Bourgeois, u hebt gelijk als u waarschuwt voor valse verwachtingen. Dat is vandaag het grote gevaar dat het beleid, de politiek, bedreigt. De pensioenproblematiek begint vandaag, los van de budgettaire impact, bij een grote groep van mensen te leven. Na de fusie van gemeenten in de tweede helft van de jaren 1970 zijn heel veel mensen in de lokale besturen binnengekomen onder die aparte statuten: tewerkgestelde werkloze (TWW), Derde Arbeidscircuit (DAC), Bijzonder Tijdelijk Kader (BTK). Deze statuten werden achteraf allemaal geregulariseerd als Gesubsidieerde Contractuele (GESCO). Dat was toen een manier om gemakkelijk jobs te creëren op het lokale niveau. Het federale niveau droeg bij met een premie van 400.000 frank per kop die op die manier aan een job werd geholpen. Toen waren die mensen blij dat ze bezig waren. Vandaag zien zij de horizon van de pensionering opdagen. Iedereen begint zijn rekening te maken. Dat ziet er voor een aantal van die mensen absoluut niet florissant uit. Zij vallen terug op een pensioen van 1000 of 1100 euro, reken maar uit. En dat terwijl hun statutaire collega's aan de overzijde van hun bureau heel gemakkelijk aan een pensioen geraken van 1500 of 1600 euro. Die honderden euro verschil maken of je een pensioen hebt met een beetje luxe dan wel of je permanent voor de rest van je dagen zult moeten oppassen.

Minister Bourgeois, de geest is nu uit de fles. Ik heb verwezen naar het menselijke aspect. Er is ook de begrotingsopmaak van de gemeenten. Nu moeten er zaken worden geprovisioneerd. Enkele provincies zijn vertrokken. Het is goed dat er een tweede pensioenpijler wordt afgesloten. Het was een manier om de bonden aan te zetten om daarop in te zetten en om in loononderhandelingen niet altijd aan te dringen op naakte loonsverhogingen. Je kunt, net zoals in de privésector, die tweede pensioenpijler ook gebruiken als een vorm van uitgesteld loon, om akkoorden te sluiten die voor de mensen in kwestie, op een moment dat ze gepensioneerd worden, heel waardevol zijn.

Vandaag hebben mensen soms een langere periode van pensionering voor de boeg dan hun arbeidscarrière heeft geduurd. Vandaar de bede, het verzoek, om met de provincies iets op gang te trekken. Antwerpen en Limburg zijn bezig met een aantal obstakels die zich daar voordoen. Er zou ook in de drie andere Vlaamse provincies, West- en Oost-Vlaanderen en Vlaams-Brabant, beweging in de zaak moeten komen ten voordele van de provinciale contractuele ambtenaren.

De voorzitter: Mevrouw Brouwers heeft het woord.

Mevrouw Karin Brouwers: De vragen die zowel vorige week in de plenaire vergadering als vandaag werden gesteld, kwamen bij mij over als bijna een kritiek op het feit dat de VVSG met de vakbonden dit akkoord heeft gesloten. Ik ben heel blij dat we deze vergadering nog hebben gehad omdat hier die kritiek voor een deel werd ontkracht.

Mijnheer de minister, ik ben vooral tevreden met uw antwoord omdat u heel duidelijk hebt geapprecieerd wat de VVSG hier voor de gemeenten heeft kunnen bereiken.

Ik heb geen antwoord gehad op mijn vraag naar de retroactiviteit van een en ander, en ook niet op de vraag naar de percentages die kunnen verschillen. Daar ben ik niet zo tegen gekant. We hebben gedurende jaren het voorbeeld van de maaltijdcheques gehad. De gemeenten konden kiezen voor het toekennen van een hoger of lager bedrag.

We moeten ergens starten. 1 percent is schuchter, hebt u gezegd, mijnheer de minister. Dat is inderdaad heel weinig. Maar we moeten ergens starten en we hopen dat de gemeenten in de

loop der jaren naar elkaar toe groeien en dat men toch tot minstens de helft kan komen, zoals de heer Verfaillie voorstelde.

Ik betreur ook dat het federaal blijkbaar niet opschiet op dat vlak. Je hoort er regelmatig eens iets van, maar ik denk dat we daarop echt niet moeten wachten.

De voorzitter: De heer De Meulemeester heeft het woord.

De heer Marnic De Meulemeester: Aansluitend op het debat vorige week in de plenaire vergadering, betreur ik toch nogmaals dat de Vlaamse Regering, in casu de minister van Binnenlands Bestuur, afwezig gebleven is in dit uitermate belangrijke debat.

Mijnheer Verfaillie, het gaat niet om 80.000, maar om 88.000 personeelsleden. Het gaat ook over de rechtszekerheid van al die personeelsleden. De minister heeft daarstraks zelf toegegeven dat hij betreurt dat de communicatie op deze manier is gebeurd door de VVSG. Op tv, op de radio en in de pers hebben zij aangekondigd dat het vanaf 1 januari zo zal zijn en dat de steden en gemeenten zoveel moeten bijdragen, zonder dat we daarin de stem van de Vlaamse Regering gehoord hebben.

Elke stad en elke gemeente is nu al bezig met de opmaak van de begroting 2010. Over dit specifiek domein is er nog altijd geen omzendbrief gekomen vanuit de Vlaamse Regering. Wat moeten de steden en gemeenten inschrijven in hun begroting? De heer Verfaillie maakte daarover ook een terechte opmerking.

In hoeverre is de Vlaamse Regering bereid om financieel tussen te komen in deze belangrijke problematiek? Het gaat over heel veel personeelsleden die rechtszekerheid willen over hun pensioen in de toekomst.

De voorzitter: De heer Durnez heeft het woord.

De heer Jan Durnez: De heer Keulen en de minister vragen naar de positie van de provincies. De vijf provincies hebben al vele jaren eigen pensioenfondsen opgebouwd. Zij zijn niet aangesloten bij de Rijksdienst voor sociale zekerheid van de provinciale en plaatselijke overheidsdiensten (RSZPPO). Daarom handelen zij op een eigen manier.

Ik ben gedeputeerde geweest en ik ken de VVP goed. 25 jaar geleden hebben wij dit fonds opgebouwd. 1 percent is ook maar een start om een fonds op te bouwen. De financiële planning bij de gemeenten moet over 30 jaar bekeken worden, om te kijken waar je kunt landen met een opbouw van middelen om aan je personeel een bepaald bedrag uit te betalen. Dat is grondig werk. We mogen ons niet fixeren op 1 percent. Dat zal wel volstaan om op te starten, gezien er weinig contractuelen zijn in de eerste twee, drie jaar, maar dan zal dat versnellen. Die oefening zou zeer grondig moeten gebeuren, maar op 30 jaar.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik ben het eens met wat mevrouw Brouwers zegt. Maar mijnheer De Meulemeester, u verbaast me. Je kunt als minister pas afwezig blijven bij een debat als er een debat is. Er was geen debat, er is een akkoord. Dat is destijds gesloten onder leiding van de heer Keulen. De sociale partners starten in onderling akkoord een aanvullend pensioenfonds op met streefdatum 1 januari. Ze hebben daarover publiek gecommuniceerd. Ze hebben mij inderdaad niets gevraagd. Ik vind ook geen verslagen terug van vroegere besprekingen.

Ik lees met de beste wil van de wereld niet in het sectoraal akkoord dat de Vlaamse Regering daarin een sturende rol zou spelen of een marktbevraging zou doen. Ik lees niet wat vandaag in uw communiqué staat. Ik heb van mijn voorganger altijd gehoord dat de minister van Binnenlands Bestuur daar een zekere reticentie aan de dag legt. Dat zijn akkoorden die worden gesloten tussen de desbetreffende partners, de VVSG en de vakbonden.

Dat akkoord is destijds alleen gesloten met het ACV. Ik heb uit het perscommuniqué afgeleid dat nu de drie vakbonden, ook die die niet getekend hadden, toch instappen. Ik neem aan dat zij het belang inschatten van deze materie, die volgens u betrekking zou hebben op 88.000

mensen. In het communiqué staat dat het provinciaal ook nog over 9500 mensen zou gaan. Ik heb dat nagevraagd. Dat gaat over 2693 mensen. Oké, die zijn belangrijk, maar het zijn er geen 9500 zoals u hebt gecommuniceerd.

Mijnheer De Meulemeester, ik zie geen aanleiding om nog eens een rondzendbrief te sturen. Moet ik nu een rondzendbrief sturen over een akkoord dat nog niet bekrachtigd is en waar ik de inhoud niet van ken, waarin ik gemeentebesturen zou moeten opleggen wat ze in hun begroting moeten opnemen? De gemeenteraad moet beslissen om toe te treden tot dat fonds. Het is zijn eigen beslissing of hij al dan niet toetreedt. Op het moment dat de gemeenten toetreden, hebben ze één verplichting – zo begrijp ik het toch – om als werkgeversbijdrage minstens 1 percent te betalen. Ze kunnen dat aanvullend meer gaan doen.

Moet ik hic et nunc, op het moment dat die twee partners dat akkoord nog niet helemaal rond hebben, een rondzendbrief sturen? Dat is geen goed bestuur. Ik zal kijken of er na die bekrachtiging aanleiding is tot een rondzendbrief, maar zoals ik het zie, is dit een akkoord tussen de gemeenten en de vakbonden waarin afspraken worden gemaakt om dat fonds te maken en waarin op geen enkele manier staat dat een gemeente verplicht is om dat te doen.

We zullen zien welke wetgeving er komt. Ik wil onder ogen nemen of het nodig is om daar aanvullende maatregelen rond te nemen of om eventueel reglementerend op te treden. Maar op dit ogenblik een rondzendbrief sturen, dat zou werkelijk heel voorbarig zijn, laat staan dat ik hier en nu toezeggingen zou gaan doen, buiten het regeerakkoord om, dat de Vlaamse overheid daarin zou bijdragen. Er is geen aanvullend pensioen voor de Vlaamse contractuele ambtenaren, collega's, laat staan dat wij nu gaan zeggen dat onze prioriteit is dat wij het aanvullende contractuele pensioen in de gemeenten gaan betalen. Laat ons toch een beetje wel wezen.

Op sommige vragen kun je als minister proberen op in te gaan, maar deze vraag is absoluut niet aan de orde. Daar kan ik absoluut niet op ingaan.

De voorzitter: De heer Verfaillie heeft het woord.

De heer Jan Verfaillie: Mijnheer de minister, ik wil erop aandringen om de lokale besturen daarvan op de hoogte te brengen. Als ik de begrotingsonderrichtingen lees die u ons hebt toegestuurd, stel ik mij ernstige vragen bij een aantal zaken die daar in staan. Is dat nu verplichtend of vrijblijvend? Het gaat dan misschien om 50.000 of 25.000 euro, maar fundamentele zaken, zoals de tweede pensioenpijler, vind ik daar niet in terug.

De voorzitter: De heer Keulen heeft het woord.

De heer Marino Keulen: Mijnheer de minister, u schetste het onderhandelingskader en de procedures daarin. Plant u zelf op korte termijn nog iets in de richting van de lokale besturen?

Minister Geert Bourgeois: Over die rondzendbrief zullen we het later hebben, mijnheer Verfaillie. Ik zie nu geen reden om een rondzendbrief te verspreiden.

Ik heb contact opgenomen met de VVSG. Zodra zij een akkoord hebben, dat dan nog bekrachtigd moet worden en nog naar het comité C1 moet, verwacht ik dat ze mij dat zullen bezorgen. Ik neem aan dat ik dat binnen de kortste keren ook zal krijgen. Vervolgens zal ik die zaak ook bespreken in het comité C1, dat is evident. Dan zullen we kijken of er vragen moeten worden gesteld en of er zaken zijn die niet kunnen vanuit het oogpunt van voogdij of goed bestuur. Ik kan daar nu niet op vooruitlopen.

Net zoals u allemaal, was ik gealerteerd door dat perscommuniqué, over iets wat ik niet had en waar ik niet bij betrokken was. Ik neem aan dat ik in de eerstkomende dagen een kopie zal krijgen van het akkoord, dat dan in comité C1 moet worden bekrachtigd. Dan zal ik de daden stellen die moeten worden gesteld.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Veli Yüksel tot de heer Geert Bourgeois, viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Bestuurszaken, Binnenlands Bestuur, Inburgering, Toerisme en Vlaamse Rand, over de organisatie van kinderopvang voor inburgeraars die een inburgeringscursus of Nederlandse taallessen volgen

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mevrouw de voorzitter, ik wil het hier over de problematiek van de kinderopvang voor nieuwkomers hebben. Vlaanderen en de Vlaamse Regering hechten veel belang aan de inburgeringscursussen. Ze vormen een belangrijk instrument voor nieuwkomers om de samenleving beter te leren en om zich beter te integreren.

Het volgen van dergelijke cursussen is in de praktijk natuurlijk niet evident. Dit geldt vooral voor jonge gezinnen en in het bijzonder voor jonge moeders met kinderen. Vaak vinden ze geen opvang voor hun kinderen en kunnen ze daardoor de cursussen niet bijwonen.

In Brussel is hiervoor een oplossing uitgewerkt. Een vzw organiseert kinderopvang voor ouders die aan Nederlandse taallessen of aan inburgeringscursussen deelnemen. Ook in Gent is er een dergelijke ad-hocregeling. Het Huis van het Nederlands werkt samen met de diensten voor kinderopvang van de stad Gent. Elke crèche houdt structureel een aantal plaatsen vrij voor de kinderen van moeders of vaders die Nederlandse lessen of een inburgeringscursus volgen. De betrokkenen moeten zich eerst registreren. Vervolgens zoekt het Huis van het Nederlands dan plaatsen voor de kinderen.

In de praktijk blijken veel ouders een half jaar of een jaar te moeten wachten alvorens ze kunnen beginnen in te burgeren. De plaatsen zijn immers beperkt. Het gaat om 25 plaatsen in al die crèches. In mijn ogen gaat het hier dan ook om een ernstig probleem. Er is dringend nood aan een structurele oplossing; Het komt er immers op neer dat bepaalde mensen zich niet kunnen inburgeren en de cursussen niet kunnen volgen omwille van een gebrek aan kinderopvang.

Mijnheer de minister, welke initiatieven bestaan er in andere steden, zoals Antwerpen en Genk? Lijkt het u niet aangewezen een structureel kader op te zetten om kinderopvang te organiseren voor mensen die taallessen willen volgen en een inburgeringscursus willen volgen? Bent u bereid een dergelijk kader uit te werken en hiervoor middelen vrij te maken?

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Mevrouw de voorzitter, ik sluit me graag aan bij de vragen die de heer Yüksel heeft geuit. Het voorzien in een goede omkadering en het nemen van goede maatregelen vormen een belangrijk element van de inburgering. Het ligt voor die mensen immers niet altijd voor de hand een dergelijke cursus te volgen. We moeten de drempel verlagen.

Veel nieuwkomers beschikken niet over een breed netwerk. Ze kunnen, bijvoorbeeld, die kinderopvang niet zelf regelen. Er zijn nog heel wat andere problemen. Ik wil het debat hier niet tot in het oneindige opentrekken. De verplaatsingen kunnen ook een hinderpaal vormen. Hetzelfde geldt voor het uur waarop de cursussen plaatsvinden.

We moeten eerlijk zijn. Vaak gaat het niet om erg krachtige mensen, met dezelfde mogelijkheden als wij. De nieuwkomers zijn vaak wat onzekerder in onze samenleving. Dat is ook de reden waarom we inburgeringscursussen organiseren.

Mijnheer de minister, ik sluit me aan bij de vraag om uitleg van de heer Yüksel. Ik weet dat het uw bevoegdheid niet is. Het lijkt me in elk geval de moeite deze bekommernis eens te onderzoeken binnen de Vlaamse Regering.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Mevrouw de voorzitter, de heer Yüksel heeft terecht opgemerkt dat het volgen van inburgeringscursussen van groot belang is. Het is natuurlijk een goede

zaak dat de lessen Nederlands worden ondersteund. De Huizen van het Nederlands bieden mensen de mogelijkheid om Vlaming onder de Vlamingen te worden.

Inburgering is geen vrijblijvende aangelegenheid. Wie zich wil inburgeren, moet niet alles gratis en voor niets krijgen. Die mensen mogen ook zelf instaan voor de kosten en voor de praktische beslommeringen die met de inburgering gepaard gaan.

Wie de Makro-kaart van de nv België, met alle daaraan verbonden sociale voordelen, heeft gekregen, mag zelf ook een kleine bijdrage leveren. Het gaat hier om de eigen inpassing in de samenleving waarvoor iemand zelf heeft gekozen.

Ik vraag me bijgevolg af waarom de Vlaamse Gemeenschap alweer in bijkomende ondersteuning zou moeten voorzien. Er bestaat immers al zo veel. Ik weet dat het hier vol burgemeesters zit. Ze verwijzen vaak naar hun eigen gemeente. In mijn eigen stad, waar ik wellicht nooit burgemeester zal worden, zijn er organisaties die met vele honderdduizenden euro's van de Vlaamse Gemeenschap en van de provincie Antwerpen werken. Ze werken met centen die van alle bestuursniveaus afkomstig zijn. Ze zorgen ervoor dat hun doelgroep niets te kort komt. In feite worden die mensen beter verzorgd dan de werkende Vlaming.

Mijnheer de minister, ik zou de vraag van de heer Yüksel anders formuleren. Acht u het nuttig om voor inburgeraars andere criteria voor kinderopvang in te voeren dan voor gewone Vlamingen?

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Dank u, mijnheer Yüksel, voor de vraag, en de twee andere leden, voor de tussenkomsten.

Ik heb een rondvraag laten doen bij de andere onthaalbureaus, naast Brussel en Gent. Dat leverde de volgende informatie op.

De stad Antwerpen heeft een samenwerkingsovereenkomst met vzw 't Lieverdje en koopt occasionele kinderopvang in voor inburgeraars die de cursus maatschappelijke oriëntatie volgen. Het onthaalbureau reserveert veertien plaatsen voor inburgeraars. Momenteel brengt het onthaalbureau ook in kaart wat het tekort aan plaatsen is voor de cursus NT2 en hoe daar op een structurele manier iets kan aan gedaan worden. In de provincie Antwerpen, dus buiten de stad Antwerpen, heeft enkel de gemeente Kapellen plaatsen beschikbaar. In Mechelen was er ook een initiatief voor enkele plaatsen voor cursisten NT2 van het niveau A1. Maar omdat die cursisten een vervolgaanbod NT2 volgen, nemen ze de facto de plaatsen in die aanvankelijk voor cursisten A1 waren opgehouden.

In Oost-Vlaanderen, buiten de stad Gent, zijn er geen afspraken met steden en gemeenten voor tijdelijke opvang. In de regio Waasland zorgt de socialistische mutualiteit wel voor opvang van korte duur voor mensen die cursussen volgen. In Vlaams-Brabant en Limburg zijn er momenteel geen steden en gemeenten die in opvang voor kinderen van inburgeraars of cursisten NT2 kunnen voorzien. In West-Vlaanderen zijn er in Kortrijk en Roeselare initiatieven voor occasionele kinderopvang. Dat is voor ouders die opleidingen, cursussen of vormingen volgen.

Met haar regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering een aantal engagementen aangegaan inzake kinderopvang, waaronder het structureel koppelen van het aanbod van de kinderopvang aan de evolutie van de nataliteit; het uitwerken van een kaderdecreet kinderopvang; het realiseren van een groeipad in de kinderopvang, wat op termijn ertoe leidt dat iedereen een recht op kinderopvang kan uitoefenen. Deze engagementen staan, zoals de heer Caron al zei, onder het hoofdstuk 'Welzijn, volksgezondheid en gezin'. Het realiseren van deze engagementen is in eerste instantie een opdracht voor de minister van Welzijn.

Dit betekent niet dat ik, als minister van Inburgering, het probleem niet erken. Gebrek aan kinderopvang is een van de redenen waarom inburgeraars niet starten met of afhaken tijdens hun inburgeringstraject. Een gericht aanbod van occasionele kinderopvang voor inburgeraars

en een adequate toeleiding van inburgeraars naar dit aanbod kunnen uitval helpen voorkomen. In 2007 is daarover al overleg geweest tussen mijn administratie, de onthaalbureaus en Kind en Gezin, om door middel van lokale samenwerking de drempel voor kinderopvang zo gericht mogelijk weg te werken.

De onthaalbureaus bevestigen wel dat het voorzien in kinderopvang nog steeds een structureel probleem is. Zij wijzen er ook op dat kinderopvang op maat minder interessant is voor diegenen die kinderopvang aanbieden. Het gaat om opvang die per definitie beperkt is in de tijd: niet elke dag van de week enzovoort. Dat is een moeilijk probleem. Het kan gaan van één tot meerdere dagen per week. Het is niet eenvoudig om daarvoor telkens occasioneel en op maat gepaste opvang te vinden. Diegenen die opvang verstrekken, vangen natuurlijk liever kinderen op in het kader van een structurele regeling die ook tot betere efficiëntie leidt bij hen.

Het is wel zo dat de bestaande regelgeving van inburgering aan een aantal knelpunten tegemoet komt. Het ministerieel besluit van 22 december 2008 bepaalt dat de verplichte inburgeraar uitstel van ondertekening van het inburgeringscontract kan krijgen als hij of zij geen reguliere kinderopvang vindt en dat het inburgeringscontract kan worden opgeschort als de inburgeraar niet aanwezig kan zijn bij een aantal opeenvolgende lessen, waardoor hij de vereiste aanwezigheidsgraad niet kan behalen, omdat de reguliere kinderopvang waar zijn kind ingeschreven is, is weggevallen. Met deze regeling wordt weliswaar geen kinderopvang gecreëerd, maar ze stelt de betrokken ouder-inburgeraar wel in staat om eerst naar kinderopvang te zoeken vooraleer de engagementen in het kader van inburgering op te nemen of weer op te nemen. Het spreekt voor zich dat dit niet ideaal is voor een vlot verloop van een inburgeringstraject.

Ik verwijs ook naar het uitvoeringsbesluit Inburgering van 15 december 2006, dat de onthaalbureaus toelaat om tussen te komen in de kosten met betrekking tot de randvoorwaarden voor het volgen van een inburgeringstraject. In uitvoering hiervan is in 2007 bij ministerieel besluit geregeld dat de onthaalbureaus hun subsidie-enveloppe ook mogen aanwenden voor de kosten voor de reguliere kinderopvang die de inburgeraar heeft voor de dagen dat zij of hij les volgt en voor de kosten die gemaakt worden als het onthaalbureau tijdens de cursus maatschappelijke oriëntatie kinderopvang organiseert.

Voldoende kinderopvang is een belangrijk aandachtspunt van deze regering maar kinderopvang organiseren is geen kerntaak van inburgering. Het is mijn bedoeling om voor inburgering de bestaande werkwijze verder te zetten. Het is niet mijn bedoeling om binnen inburgering zelf nog verdere stappen te zetten om de kinderopvang voor inburgeraars op een structurele manier te organiseren. Zoals reeds vermeld, kunnen de onthaalbureaus hun subsidie-enveloppe ook aanwenden om kinderopvang te financieren voor hun inburgeraars-cursisten. Bijkomende middelen zijn niet nodig. Ik zal wel in overleg gaan met de minister van Welzijn om samen te bekijken welke oplossingen er op korte en langere termijn mogelijk zijn.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Mijnheer de minister, u hoort mij er hier niet voor pleiten om kinderopvang te organiseren. Ik heb alleen gezegd dat het een serieus probleem is en dat u de onthaalbureaus, ook al hebben ze een budget, niet kunt opzadelen met een problematiek waarvoor zij niet in het leven zijn geroepen.

Inburgeringscursussen zijn belangrijk. Als we willen dat het traject op een succesvolle manier wordt afgerond, dan moeten we de onthaalbureaus niet laten werken met ad-hocregelingen, maar dan moeten we een kader creëren waarbij ze die kinderopvang kunnen organiseren.

Ik pleit ook niet voor positieve discriminatie voor nieuwkomers, integendeel. Als we hard en streng moeten zijn, dan moeten wij die mensen ook de faciliteiten bieden om in een inburgeringstraject te stappen en dat binnen een redelijke termijn af te maken. Wat voor zin heeft het

om iemand een jaar hier te houden en hem pas na een jaar in een inburgeringstraject te laten stappen?

We moeten de problematiek niet al te zeer linken aan kinderopvang voor mensen die werken. Het is even belangrijk voor die mensen die hier zijn maar die geen middelen hebben, dat ze hun kinderen kunnen laten opvangen om hier de taal te leren, de maatschappij te leren kennen en zich uiteindelijk in te burgeren. Daar gaat het over.

De voorzitter: Vanden Bussche heeft het woord.

De heer Marcus Vanden Bussche: Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, het is een beetje een gevaarlijke stelling. Thuiswerkende huismoeders zouden ook graag voor hun ontwikkeling op stap gaan. Gaan we ook voor hen voor kinderopvang zorgen? Het is een heel moeilijke oefening als je het aan elkaar begint te linken.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Mevrouw de voorzitter, we stellen vast – de minister bevestigt dit – dat er al zeer veel gebeurt voor inburgeraars. Het is goed dat we niet verder het pad bewandelen van die groep altijd maar meer te pampieren. Wat is inderdaad het verschil tussen een inburgeraar en een alleenstaande moeder die 's avonds wil studeren? Ook zij moet zich organiseren en haar sociaal netwerk aanspreken. Ik ben tevreden met het antwoord van de minister.

De voorzitter: De heer Van Hauthem heeft het woord.

De heer Joris Van Hauthem: Mevrouw de voorzitter, ik zou daar toch nog graag een bedenking aan toevoegen. Het hele systeem van inburgering is misschien wel goed. Op de duur dreigen we echter wel in de omgekeerde wereld verzeild te geraken. Op de duur zal het de schuld zijn van de overheid van het land waarnaar men vrijwillig gaat dat men niet ingeburgerd is. Er zijn onvoldoende lessen Nederlands, nu is er weer onvoldoende kinderopvang, misschien is er nog iets anders. De redenering zou wel eens kunnen zijn dat het de overheid is die alle faciliteiten moet aanbieden. Als dat gebeurt, zoveel te beter. Als ze er niet zijn, dan zou men wel eens kunnen vinden dat men niet moet inburgeren, dat men daar dan niet in slaagt. De schuld ligt dan bij de overheid. Ik zou toch willen waarschuwen voor die – ongetwijfeld onbedoelde – omgekeerde redenering.

In deze commissie heb ik al eens gezegd dat ik een tante heb in Argentinië, een neef in New York en twee nichten in Spanje. Toen mijn tante en oom naar Brazilië gingen, werden er geen faciliteiten ter beschikking gesteld. Zij moesten niet vragen om Portugees aangeleerd te krijgen. Ik geef toe dat ik er nu een karikatuur van maak. *(Opmerkingen van de heer Veli Yüksel)*

Ze moesten niet vragen om Portugees aangeleerd te krijgen. Ze moesten niet zeggen dat als er geen lessen waren, ze niet konden werken en dat er dan maar een uitkering moest worden gegeven. Dat ging zo niet. *(Opmerkingen)*

Als mensen effectief willen inburgeren en er moeite voor willen doen, mogen we niet alles op de schouders van de overheid schuiven. Als de overheid niet in alle faciliteiten voorziet, mag de conclusie niet zijn dat de inburgering niet lukt en dat dat dan de schuld is van de overheid. Die omgekeerde redenering mogen we niet maken.

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron: Ik ga niet repliceren op wat mijn buurman heeft gezegd. We kennen dat liedje.

Ook bij de inburgeraar ligt een verantwoordelijkheid om te zoeken naar een oplossing. Voor mensen met onregelmatige werkuren, voor alleenstaande moeders met zieke kinderen, voor mensen die allerlei zaken moeten doen voor hun werkgever zijn er oplossingen gecreëerd. We hebben voor die groep flexibele kinderopvang georganiseerd. Men kan daar zelfs dienstencheques voor gebruiken. We vinden dat die vrouwen – want meestal gaat het om vrouwen

– de kans moeten krijgen om volwaardig deel te nemen aan het arbeidsproces en dat ze niet gediscrimineerd mogen worden. Tijdens de vorige legislatuur is daar stevig over gediscussieerd. Als we daar voor zorgen, moet iedereen gelijk voor de wet zijn, ook die mensen die bereid zijn om 's avonds een inburgeringscursus te volgen en die daar geen oplossing voor hebben. Dat is net hetzelfde.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik heb de vraag van de heer Yüksel absoluut niet begrepen als een vraag om mensen te pampieren. De terechte vraag was hoe we een oplossing kunnen vinden voor die specifieke problematiek. Er zijn een aantal onthaalbureaus die een oplossing aanbieden, andere niet. Ik wil toch wijzen op de moeilijkheidsgraad. Het is niet evident om die flexibele opvang te vinden.

De kinderopvang is uiteraard geen taak van de inburgering. We kunnen onthaalbureaus niet verplichten om te zorgen voor opvang. Ik heb aangekondigd dat ik contact zal opnemen met minister Vandeurzen om na te gaan of er op kortere of langere termijn bijkomende maatregelen genomen kunnen worden.

Ik wil me toch afzetten tegen de idee dat de inburgering zou neerkomen op het pampieren van een groep. De inburgering is een verplichting. We zeggen aan de inburgeraars dat ze een aantal zaken moeten doen, dat ze een aantal zaken onder de knie moeten krijgen om deel uit te maken van de samenleving. Dat beleid moeten we voortzetten.

De voorzitter: De heer Yüksel heeft het woord.

De heer Veli Yüksel: Ik voel me toch aangesproken door wat de vertegenwoordiger van het Vlaams Belang hier heeft gezegd. Het Vlaams Belang heeft jaren gepleit voor inburgering, voor integratie. Uw motto is 'inburgeren of oprassen'. Nu willen die mensen inburgeren, en het is weer niet goed. U maakt er elke keer een karikatuur van. Die mensen willen inburgeren. Het gaat om kinderopvang tijdens de lessen, het gaat niet om reguliere kinderopvang om te gaan werken. U maakt daar een amalgaam van.

Mijnheer Van Hauthem, ik wil dat die mensen een eerlijke kans krijgen om aan die inburgeringscursussen deel te nemen. Als u daar niet voor bent, dan is dat uw probleem. Als wij vanuit Vlaanderen zeggen dat dit belangrijk is en dat die mensen de kans moeten krijgen, dan moeten we die faciliteiten bieden. U moet er geen amalgaam van maken en praten over mensen die thuiszitten met kinderen enzovoort. Ik begrijp dat allemaal. Alleen hebben we het hier over een specifiek en maatschappelijk probleem. De politiek in Vlaanderen moet consequent zijn. Als we zeggen dat ze zich moeten inburgeren, dan moeten wij hun de kansen geven dat ze zich kunnen inburgeren. Punt aan de lijn.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■